

RM.0004.424.2021

GMINA JAWOR
594-100
ul. Piłsudskiego
Nr 825-12 39-029
Id. 39067332

Jawor, dnia 07.12.2021 r.

EU.0006.5.2021

Pan

Daniel Iwański

Przewodniczący Rady Miejskiej

w Jaworze

W załączeniu przedkładam projekt uchwały w sprawie przyjęcia do realizacji
w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Miasta Jawora na lata 2021-2031
" w celu jej uchwalenia.

Z up. BURMISTRZA
.....
Ewelina Szynkter
ZASTĘPCA BURMISTRZA

Załączniki:

1. Projekt uchwały wraz z uzasadnieniem.
2. Strategia Rozwoju Miasta Jawora na lata 2021-2031

Projekt

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W JAWORZE**

z dnia 2021 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Miasta Jawora na lata 2021-2031

Na podstawie art. 10f ust. 1 i 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, 1834.) oraz art. 19 ust. 3b ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1057), Rada Miejska w Jaworze uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Miasta Jawora lata 2021-2031, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Jawora.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Jaworze

Daniel Iwański

Katarzyna Janiak
ADWOKAT

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw, wprowadziła szereg zmian integrujących wymiar społeczno-gospodarczy i przestrzenny w dokumentach strategicznych, również na poziomie lokalnym. Obowiązujący dokument do roku 2020 – Strategia Rozwoju Miasta Jawora na lata 2014–2020, przyjęty przez Radę Miejską w Jaworze uchwałą Nr XIII/69/2015 z dnia 26 sierpnia 2015 r. w sprawie przyjęcie Strategii Rozwoju Miasta Jawora na lata 2014-2020, z uwagi na horyzont czasowy oraz wprowadzone zmiany w związku z ww. ustawą, zdeterminowały konieczność rozpoczęcia prac nad opracowaniem nowego projektu Strategii Rozwoju Miasta Jawora na lata 2021-2031.

Ważnym elementem w pracach nad Strategią była partycypacja społeczna. Proces tworzenia Strategii poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej Miasta, którą pogłębiono podczas badania ankietowego przeprowadzonego w dniach od 28 czerwca 2021 roku do 10 lipca 2021 roku. Przeprowadzono również spotkanie z Zespołem Strategicznym, podczas którego zdefiniowano obszary problemowe, wskazano mocne strony Miasta oraz szanse na jego rozwój. Na tej podstawie wyznaczono obszary problemowe, z których wynikają cele strategiczne. Te z kolei zostały podzielone na cele operacyjne, a dla nich wyznaczono zadania i działania, których realizacja wpłynie na osiągnięcie postawionych celów. Biorąc pod uwagę powyższe etapy oraz uwzględniając art. 10e ust. 2-3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym przygotowano projekt Strategii.

W dniach od 10 września 2021 r. do 15 października 2021 roku, zgodnie z art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, zostały przeprowadzone konsultacje społeczne nad projektem Strategii. W ramach konsultacji społecznych, interesariusze strategii rozwoju za pomocą formularzy uwag zgłaszać mogli swoje opinie i sugestie poprawek do projektu strategii. Na tej podstawie zostało przygotowane sprawozdanie z przebiegu i wyników Konsultacji, zgodnie z art. 6 ust. 6 ustawy z 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, które zostało zamieszczone na stronie internetowej Urzędu.

Następnie zgodnie z art. 10f ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym projekt Strategii Rozwoju Miasta Jawora na lata 2021-2031 został przedłożony Zarządowi Województwa Dolnośląskiego w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w

województwie określonych w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego. Wydana przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego opinia wraz z ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej została w całości uwzględniona w Strategii Rozwoju Miasta Jawora na lata 2021-2031 stanowiąc tym samym o spójności i kompleksowości dokumentu.

Strategia Rozwoju Miasta Jawora na lata 2021-2031 stanowi podstawę do zrównoważonego i harmonijnego zarządzania przyszłością miasta w perspektywie do roku 2031. Stanowi wizję rozwoju i scenariusz działań uwzględniający wszystkie aspekty życia i wyznacza kierunki dla procesów i programów realizowanych w Mieście Jawor w kolejnych latach.

W związku z tym zasadne jest przyjęcie w/w dokumentu.

Z up. BURMISTRZA
Ewelina Szynkler
ZASTĘPCA BURMISTRZA

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA JAWORA NA LATA 2021-2031

Opracowanie:

Urząd Miejski w Jaworze

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka komandytowa,

Krajowym Instytutem Jakości

oraz Narodowym Instytutem Dziedzictwa
Oddział Terenowy we Wrocławiu.

Strategię Rozwoju miasta Jawora na lata 2021-2031
opracowano w oparciu o materiały
źródłowe wydziałów Urzędu Miejskiego w Jaworze
oraz gminnych jednostek organizacyjnych.

Strategia Rozwoju miasta Jawora na lata
2021-2031 zawiera dane według stanu na dzień
31 grudnia 2020 roku, o ile nie zaznaczono inaczej.

Autorzy zdjęć wykorzystanych w opracowaniu:

Marek Osiatycki, Mateusz Grosiak, Krzysztof Romańczukiewicz, Urząd Miejski w Jaworze.

 Wielkopolska Akademia
Nauki i Rozwoju

 KRAJOWY
INSTYTUT
JAKOŚCI

 Narodowy
Instytut
Dziedzictwa

Szanowni Państwo,

Strategia Rozwoju jest dokumentem wyznaczającym najistotniejsze kierunki rozwoju dla naszego miasta na najbliższe kilka lat. Określa wizję, misję, obszary i założone cele strategiczne oraz wskazuje kierunki rozwoju.

Zalecenia Komisji Europejskiej mówią, że każda jednostka samorządowa swoje działania, a zwłaszcza inwestycje finansowane ze środków Unii Europejskiej, powinna podejmować w oparciu o jasno sformułowany plan długofalowego rozwoju. Jest to istotne tym bardziej teraz, gdy rozpoczyna się kolejny okres programowania Funduszy Europejskich. Profesjonalne budowanie dokumentu strategicznego, wymaga wielomiesięcznej pracy interdyscyplinarnego zespołu oraz wdrożenia działań uspołeczniających.

Istotą projektu tworzenia tej Strategii było umożliwienie społeczności lokalnej udziału w podejmowaniu decyzji dotyczących funkcjonowania gminy. Powstała grupa, złożona z samorządowców, pracodawców, dyrektorów instytucji rządowych, liderów opinii oraz mieszkańców, która podjęła trud wypracowania dokumentu z zakresu wielu polityk publicznych. Jawor zdecydował się realizować politykę zrównoważonego rozwoju, w ramach której opracowana została strategia i wizja gminy do 2031 roku.

Budując Strategię Rozwoju miasta Jawora na lata 2021-2031 przyjęto zasadę, że wszystkie zidentyfikowane kierunki działania powinny realizować zasady podejścia obszarowego, ukierunkowanego na realizację projektów zintegrowanych i partnerskich, a za rozwój Miasta odpowiedzialność ponoszą nie tylko władze samorządowe, ale także inne podmioty, w tym przedsiębiorstwa, organizacje samorządowe i mieszkańcy.

Cały proces wdrażania partycypacji społecznej przy budowaniu strategii był wyzwaniem dla urzędu oraz firmy wspomagającej pracę nad tym dokumentem. Wymagał bowiem wypracowania takiego mechanizmu, który pozwolił społeczności lokalnej być nie tylko adresatem, ale przede wszystkim współkreatorem rozwiązań zawartych w tym dokumencie, tak by działania władz i obywateli mogły się wzajemnie warunkować. To było słuszne rozwiązanie na zbudowanie, a następnie realizację wspólnej wizji i odpowiedzialności za nią.

Emilian Bera

Burmistrz Miasta Jawora

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	5
CZĘŚĆ I STAN I WYZWANIA ROZWOJU MIASTA JAWORA.....	8
1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej.....	9
2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej.....	13
3. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej.....	17
4. Jakość życia w Mieście – wyniki badań ankietowych.....	19
4.1. Ocena sytuacji Miasta.....	19
4.2. Pożądane priorytety rozwojowe.....	21
5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej.....	24
CZĘŚĆ II STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU MIASTA JAWORA.....	27
1. Misja i wizja.....	28
2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia.....	30
3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta Jawora oraz rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej.....	49
4. Spójność kierunków rozwoju Miasta z kierunkami wynikającymi ze Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.....	61
6. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych.....	66
7. Ramy finansowe i źródła finansowania.....	68
ZAŁĄCZNIKI.....	69
ZAŁĄCZNIK 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej miasta Jawora.	71
ZAŁĄCZNIK 2: Wzór ankiety.....	129
ZAŁĄCZNIK 3: Tabela ewaluacyjna.....	134

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju miasta Jawora na lata 2021-2031 jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania miastem. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju miasta w perspektywie do 2031 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz miasta, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne, czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Strategia Rozwoju miasta Jawora na lata 2021-2031 jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategicznych obowiązujących w mieście Jawor, a także spójny z dokumentami wyższego rzędu – Strategią rozwoju województwa dolnośląskiego do 2030 roku oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2031. Będzie ona wyznaczała również ramy dla planów i programów powstających w Gminie podczas jej obowiązywania.

Dokument został opracowany na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Podstawowym dokumentem prawnym wykorzystywanym podczas przygotowania Strategii była Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Ponadto wzięto również pod uwagę zapisy poprzedniej, nieaktualnej Strategii Rozwoju miasta Jawora, obowiązującej do 2020 roku. Ważnym elementem w pracach nad Strategią była partycypacja społeczna. Diagnoza strategiczna została uzupełniona o analizę ankiet wypełnionych przez mieszkańców.

Ważnym elementem prac nad Strategią był udział, doradztwo i wsparcie Zespołu ds. opracowania projektu Strategii Rozwoju miasta Jawora na lata 2021-2031, w skład którego wchodziłi reprezentanci władz, jednostek organizacyjnych i społeczności lokalnej:

- **Przewodniczący:** Emilian Bera - Burmistrz miasta Jawora
- **Zastępca Przewodniczącego:** Ewelina Szytkler - Zastępca Burmistrza miasta Jawora
- **Koordynator:** Alicja Lewkowicz - Naczelnik Wydziału Funduszy Europejskich
- **Zastępca Koordynatora:** Tomasz Kościów - Inspektor w Wydziale Funduszy Europejskich

Członkowie:

- Monika Żmijewska - Sekretarz Gminy,
- Anna Kołodziej - Skarbnik Gminy,
- Dorota Gronostał - Naczelnik Wydziału Księgowości Urzędu,
- Leszek Świątkowski - Naczelnik Wydziału Promocji i Współpracy Zagranicznej,
- Wiesław Szymczyk - Naczelnik Wydziału Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia,
- Jacek Baszczyk - Naczelnik Wydziału Infrastruktury i Rozwoju,
- Dorota Szerszeń - Naczelnik Wydziału Spraw Obywatelskich,
- Marzena Korona-Kruk - Kierownik Referatu Gospodarki Odpadami,
- Zbigniew Stręk - Kierownik Referatu Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego,
- Agnieszka Machowska - Inspektor w Wydziale Funduszy Europejskich,
- Joanna Płotrowicz-Dębicka - Dyrektor Jaworskiego Ośrodka Kultury (JOK),
- Paweł Opaliński - Kierownik administracyjny w JOK,
- Agnieszka Rynkiewicz - Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (MOPS) w Jaworze,
- Arkadiusz Muła - Dyrektor Muzeum Regionalnego w Jaworze,
- Ewa Grajek - Dyrektor Zarządu Lokalami Komunalnymi (ZLK) w Jaworze,
- Longina Gaszyńska - Dyrektor Ośrodka Sportu i Rekreacji (OSiR) w Jaworze,

- Maciej Pawlinow - Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 2 w Jaworze,
- Małgorzata Kosińska - Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej (MBP) w Jaworze,
- Joanna Strączek - Kierownik Przychodni Rejonowej w Jaworze,
- Maciej Krzysiek - Kierownik Zakładu Wodociągów i Kanalizacji (ZWIK) w Jaworze,
- Cezary Gołuch - Prezes Zarządu „INWESTYCJE” sp. z o.o.,
- Tomasz Panasiuk - Prezes Zarządu „Ciepło-Jawor” sp. z o.o.,
- Michał Czarnecki - Prezes Zarządu - Spółka wodno-ściekowa „Młynówka”,
- Daniel Iwański - Przewodniczący Rady Miejskiej w Jaworze,
- Marcin Jankowski - Radny Rady Miejskiej w Jaworze,
- Przedstawiciel Związku Pracodawców Ziemi Jaworskiej,
- Przedstawiciel Jaworskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku,
- Przedstawiciel Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Jaworze,
- Przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji.

Dodatkowo Zespół Strategiczny wspierali eksperci z Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju z Poznania:

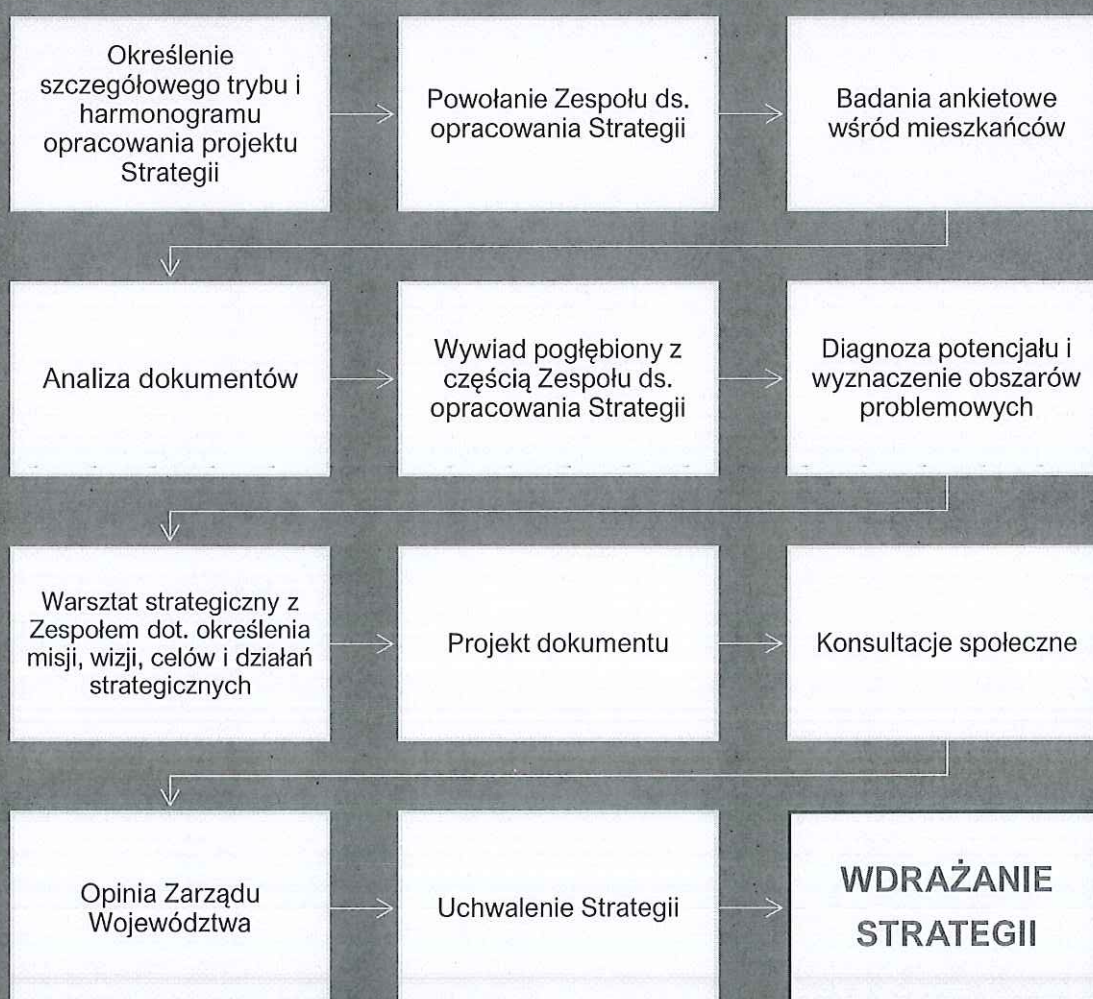
- Irma Kuznetsova – Dyrektor Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego,
- Iwona Nowacka – Zastępca Dyrektora Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego,
- Sandra Szczerbal – Młodsza specjalistka ds. strategii i rozwoju lokalnego,
- Klaudia Świrska – Młodsza specjalistka ds. strategii i rozwoju lokalnego.

Ramy prawne dla prac nad Strategią wyznaczone zostały wraz z przyjęciem uchwały nr XXVII/241/2021 Rady Miejskiej w Jaworze z dnia 31 sierpnia 2021 roku w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju miasta Jawora na lata 2021-2031.

Pracę rozpoczęto od powołania Zespołu ds. opracowania projektu Strategii Rozwoju miasta Jawora na lata 2021-2031 zgodnie z zarządzeniem nr 631.2021 Burmistrza miasta Jawora z dnia 22 czerwca 2021 r. Do zadań zespołu należało opracowanie założeń do projektu Strategii, pomoc przy opracowaniu projektu Strategii oraz uczestnictwo w warsztacie strategicznym dotyczącym opracowania misji, wizji, celów i działań strategicznych, który odbył się w dniu 10 sierpnia 2021 roku. Warsztaty przeprowadzone zostały metodą *design thinking* polegającą na spojrzeniu na problem z wielu perspektyw oraz wyjściu poza utarte schematy i wypracowanie niestandardowych rozwiązań. Podczas warsztatów uczestnicy dyskutowali na temat edukacji, ochrony środowiska, społeczności, zdrowia, gospodarki, promocji, turystyki, kultury, infrastruktury, komunikacji, bezpieczeństwa – z punktu widzenia różnych grup społecznych (rodziców, młodzieży, seniorów, przedsiębiorców, inwestorów, turystów, pracowników urzędu, służb bezpieczeństwa). Podczas pracy w grupach zdefiniowano cele strategiczne, które zostały podzielone na cele operacyjne, a dla nich wyznaczono zadania i działania, których realizacja wpłynie na osiągnięcie postawionych celów. Jednocześnie, w celu poznania opinii mieszkańców na temat rozwoju miasta Jawora, w dniach od 28 czerwca 2021 r. do 10 lipca 2021 roku przeprowadzono badanie ankietowe, którego wyniki pozwoliły na pogłębienie diagnozy społeczno-gospodarczej miasta.

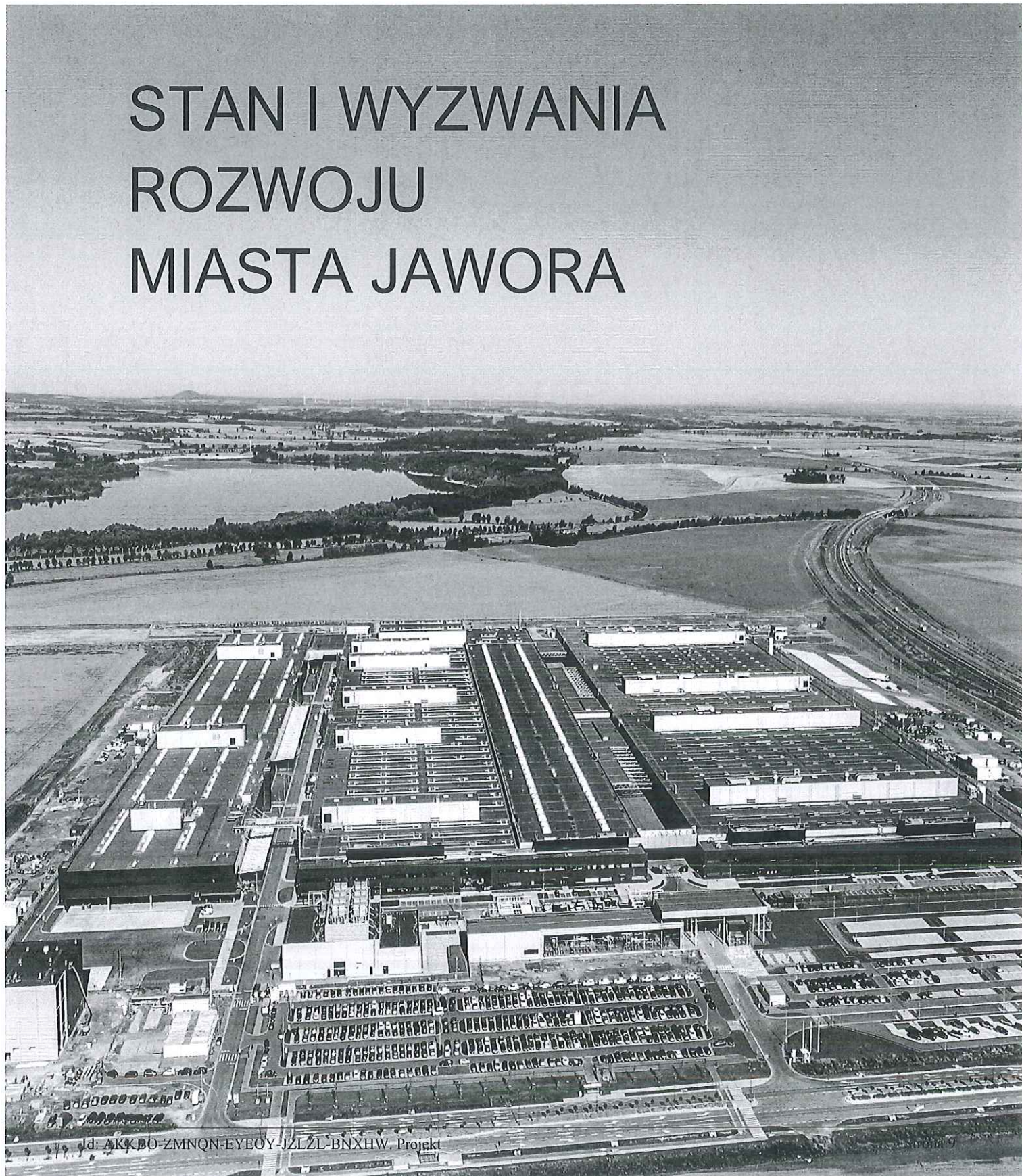
Projekt Strategii Rozwoju miasta Jawora na lata 2021-2031 został przygotowany zgodnie z art. 10e ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372.) z uwzględnieniem wniosków z przeprowadzenia badań ankietowych i warsztatów strategicznych. Następnie projekt dokumentu poddano konsultacjom społecznym i przedłożono Zarządowi Województwa Dolnośląskiego w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa. Powyższe działania miały na celu ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii. Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 poz. 1378).

POSZCZEGÓLNE ETAPY PROCESU PRAC NAD
STRATEGIĄ ROZWOJU
MIASTA JAWORA NA LATA 2021-2031

CZĘŚĆ I

STAN I WYZWANIA ROZWOJU MIASTA JAWORA

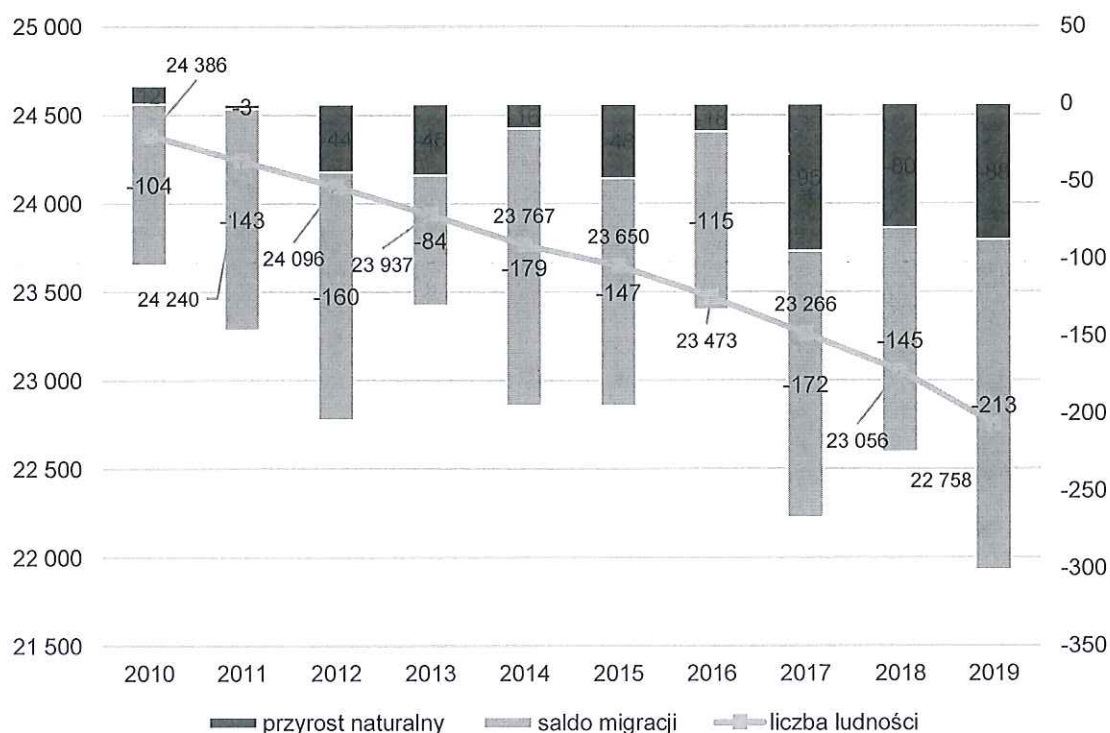
1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

Demografia

Z przeprowadzonej diagnozy sytuacji społecznej miasta Jawora wynika, że sytuację demograficzną Miasta określić należy jako niekorzystną. Liczba mieszkańców w analizowanym okresie (2010-2019) corocznie spadała, osiągając w 2019 r. najniższą wartość 22 758 tys. (o 1 628 mniej niż w 2010 r.). Było to spowodowane przede wszystkim ujemnym saldem migracji, świadczącym o dużym odpływie mieszkańców poza teren Miasta, które w średnim ujęciu rocznym wyniosło -146. Przyrost naturalny, będący różnicą pomiędzy liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów, podobnie jak saldo migracji, kształtował się w analizowanych latach na ujemnym poziomie, osiągając średnią wartość roczną -43. Chcąc osiągnąć pełniejszy obraz sytuacji demograficznej miasta Jawor, należy odnieść się do umiejscowienia przestrzennego jednostki i porównać powyższe wskaźniki z danymi dla województwa dolnośląskiego oraz powiatu jaworskiego. Na ich tle, wywnioskować należy, że saldo migracji oraz przyrost naturalny miasta Jawora mierzone na 1000 mieszkańców, osiągają wartości niższe niż wartości dla powiatu i województwa.

Szczególną uwagę należy zwrócić na fakt, że saldo migracji na 1000 mieszkańców dla województwa dolnośląskiego, od ponad pięciu lat kształtuje się na dodatnim poziomie, podczas gdy wskaźnik ten dla miasta Jawor osiąga wysokie ujemne wartości (największa -9,3 w 2020 r.).

Ryc. 1. Zmiany liczby ludności w mieście Jawor w latach 2010-2019.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Zmieniająca się sytuacja demograficzna miasta Jawora widoczna jest również w kształtowaniu się wielkości poszczególnych ekonomicznych grup wieku ludności, stanowiących grupy ludności uporządkowane ze względu na wiek zdolności do pracy, wśród których wyróżnia się osoby w:

- wieku przedprodukcyjnym obejmującym okres od urodzenia do 17 lat,
- wieku produkcyjnym – osoby od 18 roku życia do 59 lat w przypadku kobiet i do 64 roku życia dla mężczyzn,

- wieku poprodukcyjnym, w którym osoby zazwyczaj kończą pracę zawodową. Dla mężczyzn jest to 65 lat i więcej, dla kobiet 60 lat.

W mieście Jawor, struktura demograficzna społeczeństwa odzwierciedla panujące trendy społeczne. Liczba ludności w wieku produkcyjnym zmniejsza się corocznie, na rzecz zwiększającej się liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. Z kolei liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym, kształtuje się na stałym poziomie nie wykazując znaczących zmian.

Zjawisko starzenia się społeczeństwa, które dotyka miasto Jawor, obrazuje wskaźnika senioralnego obciążenia demograficznego, który opisuje, ile osób w wieku poprodukcyjnym przypada na 100 osób w wieku produkcyjnym. Dla Miasta, wskaźnik ten w 2020 r. osiągnął wartość 31,60 i był wyższy niż wskaźnik dla powiatu jaworskiego (28,80) i województwa dolnośląskiego (29,90).

Wnioski:

- Na podstawie analiz demograficznych należy wywnioskować, że miasto Jawor zbliża się do początkowego etapu zjawiska nazywanego „kurczeniem się miast” (ang. *urban shrinking*). W Mieście odnotowuje się spadek liczby ludności połączony ze zmianą struktury piramidy wieku oraz wysokie ujemne wartości salda migracji. Początkowy etap zjawiska nie jest jednak powiązany z problemami ekonomicznymi, co uznać należy za szansę i przestrzeń dla działań przeciwdziałających pogłębianiu się zjawiska.
- W mieście Jawor zauważa się postępujące starzenie społeczeństwa, którego skutki w nadchodzących latach szczególnie widoczne staną się na rynku pracy. Dlatego już teraz, należy kształtować odpowiednią politykę społeczną, zakładającą m.in. aktywizację osób 50+, aby mogły one jak najdłużej pozostać aktywne zawodowo, co pozwoli m.in. na częściową minimalizację obciążenia systemu zabezpieczeń społecznych.
- Zjawisko wyludniania się miast połączone z intensywnymi zmianami demograficznymi, w nadchodzącym okresie, skutkować będzie przeobrażeniami zasobu mieszkaniowego. Na degradację narażone będą opustoszałe lokale mieszkaniowe, a ceny eksploatacji infrastruktury technicznej ulegać będą zwiększeniu. Dlatego niezbędne jest podjęcie działań w obszarze istniejącej infrastruktury mieszkaniowej (w tym także komunalnej i socjalnej).
- Intensywne przemiany demograficzne skutkują nie tylko podjęciem tematu w szerszej debacie publicznej, ale sprawiają, że przed władzami samorządowymi stoi wyzwanie w zakresie odpowiedniego kształtowania systemu funkcjonowania Miasta.

Edukacja

Miasto Jawor jest organem prowadzącym dla: Przedszkola Publicznego nr 2 im. "Akademia Krasnoludka", Przedszkola Publicznego nr 4 z Oddziałem Zamiejscowym, Przedszkola Publicznego nr 8 im. Kubusia Puchatka oraz Oddziału Przedszkolnego przy Szkole Podstawowej nr 4 im. Henryka Sienkiewicza. Średnia liczba dzieci uczęszczających do placówek wynosi 157, a średnia wielkość grupy 6. Placówki otwarte są w godzinach 6:00-17:00 (wyjątek stanowi Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej nr 4 im. Henryka Sienkiewicza otwarty w godzinach 8:00-13:30).

Edukację na poziomie podstawowym dla dzieci zamieszkujących miasto Jawor zapewniają szkoły: Szkoła Podstawowa nr 1 im. Kornela Makuszyńskiego, Szkoła Podstawowa nr 2 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, Szkoła Podstawowa nr 4 im. Henryka Sienkiewicza oraz Szkoła Podstawowa nr 5 im. Janusza Korczaka. W roku szkolnym 2019/2020 w szkołach podstawowych działających na terenie miasta Jawor uczyło się łącznie 1623 dzieci. Średnia liczba oddziałów na poszczególnych poziomach nauczania wyniosła 19,7, a średnia wielkość jednego oddziału ok. 19.

Wyniki egzaminu w roku szkolnym 2019/2020 wskazują, że Szkoła Podstawowa nr 5 im. Janusza Korczaka osiągnęła najlepsze wyniki z ubiegłorocznego egzaminu ósmoklasisty. Wyniki z poszczególnych części egzaminu w pozostałych szkołach osiągnęły porównywalny poziom. W porównaniu ze średnią wyników z egzaminu dla województwa i powiatu, średnia dla szkół podstawowych z terenu miasta Jawora była niższa. Wyjątek stanowi język niemiecki, gdzie średnia uzyskanych wyników dla Miasta była wyższa niż dla województwa oraz język angielski, gdzie wynik był wyższy niż dla powiatu.

Wnioski:

- Stan bazy dydaktycznej w szkołach podstawowych na terenie miasta Jawor w 2020 roku przedstawiał zróżnicowany poziom. W każdej ze szkół zamontowany został monitoring szkolny, a sale wyposażono w komputery do użytku uczniów oraz projektory multimedialne. Każda z placówek prowadziła świetlicę otwartą do godziny ok. 16:30. W żadnej ze szkół nie funkcjonowała klasa integracyjna, a Szkoła Podstawowa nr 4 im. Henryka Sienkiewicza nie posiadała gabinetu pielęgniarki. Aby poprawić poziom stanu bazy dydaktycznej, należy podjąć działania zmierzające do rozwinięcia oraz wyrównania istniejących różnic i braków w wyposażeniach poszczególnych placówek.
- Analizując stan i kondycję oświaty w Mieście, należy mieć na uwadze poziom przyznanej subwencji oświatowej oraz stopień, w jakim pokrywa ona wydatki na oświatę. Z przeprowadzonej analizy wynika, że subwencja oświatowa w żadnym z analizowanych lat nie pokrywała w całości wydatków na oświatę. Zauważalny jest również malejący stopień pokrycia wydatków subwencją, co oznacza, że coraz więcej wydatków oświatowych miasto musi pokrywać z dochodów własnych. W 2016 roku wskaźnik ten wynosił 55%, a w 2020 roku obniżył się do 43%, co sprawiło, że miasto musiało dołożyć do wydatków na oświatę ponad 16,9 mln zł.

Kultura i sport

Na terenie miasta Jawora pod adresem Rynek 5 działa Jaworski Ośrodek Kultury. Do zadań JOK należy przede wszystkim organizowanie różnorodnych form edukacji kulturalnej i wychowania przez sztukę, stworzenie warunków dla amatorskiego ruchu artystycznego, kół i klubów zainteresowań, a także prowadzenie współpracy kulturalnej z ośrodkami zagranicznymi, zwłaszcza z Miastami partnerskimi oraz usług związanych z promocją Jawora i okolic.

Na terenie Miasta działa również Miejska Biblioteka Publiczna mieszcząca się przy placu Seniora 4 wraz z Filią Nr 1 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Jaworze mieszcząca się na ul. Moniuszki 10. Do głównych zadań instytucji, oprócz udostępniania, gromadzenia, opracowywania i ochrony materiałów bibliotecznych, należy w szczególności szeroka działalność w zakresie rozwoju czytelnictwa, upowszechniania i wzmocnienia wiedzy o regionie, wspierania edukacji szkolnej oraz realizacja ciekawej oferty kulturalnej. Miejska Biblioteka Publiczna w Jaworze pełni również ważną rolę ośrodka informacji o regionie gromadząc, opracowując i udostępniając materiały na temat miasta i powiatu. W tym celu prowadzi katalog Dokumentów Życia Społecznego, katalog zbiorów regionalnych- Bibliografię Regionalną Dolnego Śląska oraz udostępnia zbiory na stronie Cyfrowego Dolnego Śląska, którego celem jest gromadzenie elektronicznych wersji dawnych i współczesnych publikacji regionalnych. Ponadto organizuje szereg spotkań z lokalnymi twórcami i imprezy oraz działania kulturalne, które mają na celu szerzenie wiedzy o Jaworze i powiecie jaworskim.

W zakresie upowszechniania sportu i rekreacji na terenie miasta Jawor funkcjonuje Ośrodek Sportu i Rekreacji w Jaworze, pod którego podlegają inne obiekty, w tym np. Kryta Pływalnia „Słowianka” oraz Stadion Miejski.

Na terenie Miasta swoją siedzibę ma również Muzeum Regionalne, które posiada obecnie ponad 5 000 eksponatów. Muzeum prowadzi również punkt Informacji Turystycznej.

Wnioski:

- Miasto oferuje mieszkańcom Jawora szeroki dostęp do bogatej oferty kulturalnej dostosowanej do odbiorców w każdym wieku. Dla najmłodszych mieszkańców organizowane są m.in. warsztaty teatralne dla dzieci, zajęcia plastyczne i muzyczne. Młodzież oraz osoby starsze wzięć mogą udział w różnego rodzaju recitalach, performance'ach i plenerach organizowanych przez instytucje kultury działające na terenie Miasta.
- Rozwinięta oraz złożona infrastruktura sportowa pozwala nieustannie poszerzać ofertę sportowo-rekreacyjną, oferowaną głównie przez Ośrodek Sportu i Rekreacji w Jaworze. Z uwagi na znaczenie kondycji psycho-fizycznej dla prawidłowego funkcjonowania społeczeństwa, konieczna jest stała konserwacja, renowacja oraz pielęgnacja istniejącej infrastruktury.
- Prężnie działającą instytucją jest również Miejska Biblioteka Publiczna, która swoimi działaniami wpływa pozytywnie na kształtowanie świadomości kulturowej mieszkańców Jawora.
- Ważny element środowiska kulturowego Jawora stanowi Muzeum Regionalne, którego siedziba (zespół dawnego klasztoru bernardynów z kościołem pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny) jak i działalność w sposób znaczący podnoszą walory kulturowe miasta przesądzając o jego wyjątkowości w skali nie tylko regionu, ale i kraju.

Miejska
Biblioteka
Publiczna
w Jaworze

MUZEUM
REGIONALNE
w JAWORZE

OŚRODEK SPORTU I REKREACJI
w JAWORZE

Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Usługi w zakresie podstawowej opieki medycznej świadczy kilka podmiotów, w tym Jaworskie Centrum Medyczne Sp. z o.o. położone przy ulicy Szpitalnej 3 oraz Przychodnia Rejonowa w Jaworze, mieszcząca się przy ul. Piłsudskiego 10. Mieszkańcy Jawora skorzystać mogą z usług ambulatoryjnych i stacjonarnych, wyspospecjalistycznych świadczeń w zakresie opieki zdrowotnej świadczonych w ramach specjalności reprezentowanych przez poradnie szpitalne. W Mieście funkcjonuje 11 aptek.

Podmiotem wykonującym zadania miasta Jawora w zakresie pomocy społecznej jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zlokalizowany pod adresem: Legnicka 12. Na koniec roku 2020 w MOPS na umowę o pracę było zatrudnione 74 osoby.

Wnioski:

- Podstawową opiekę zdrowotną na terenie miasta Jawora zapewnia Przychodnia Rejonowa w Jaworze, mieszcząca się przy ul. Piłsudskiego 10. Placówka działa jako podmiot leczniczy nie będący przedsiębiorcą w formie samodzielnego publicznego zespołu opieki zdrowotnej. Przychodnią kieruje i reprezentuje na zewnątrz Kierownik Przychodni, a podmiotem tworzącym jest Gmina Jawor.
- Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w mieście Jawor stale spada, osiągając średnie roczne wartości nieznacznie wyższe niż wartości dla województwa dolnośląskiego, jednocześnie znacznie niższe niż średnie wartości dla powiatu jaworskiego.
- Stale zmniejsza się liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej, dlatego dostrzega się konieczność kontynuowania opracowywania systemowych rozwiązań zakładających realizację różnego typu projektów i inicjatyw społecznych. Poprzez tworzenie lokalnych partnerstw, współpracę społeczności lokalnej, administracji samorządowej oraz lokalnych pracodawców nastąpi większa koordynacja działań na rzecz osób potrzebujących wsparcia.

2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

Gospodarka lokalna i rynek pracy

Według danych GUS w roku 2020 liczba podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON w mieście Jaworze wynosiła 2 867, co stanowiło 52,8% podmiotów zarejestrowanych w powiecie jaworskim. Na przestrzeni lat 2016-2020 liczba podmiotów gospodarczych w Mieście zwiększyła się o 74.

Największym przedsiębiorstwem działającym na terenie miasta Jawora jest Mercedes-Benz Manufacturing Poland znajdujący się przy ul. Gottlieba Daimlera 5. Zakład, w ramach nowo powstałej spółki Mercedes-Benz Manufacturing Polska, produkuje czterocylindrowe silniki benzynowe i wysokoprężne oraz baterie elektryczne do samochodów osobowych Mercedes-Benz. Fabryka zatrudnia około 1300 pracowników. Ponadto firma organizuje również szereg działań edukacyjnych dla uczniów i nauczycieli z regionu, mających na celu pomoc w podnoszeniu kwalifikacji absolwentów szkół technicznych.

Na terenie miasta Jawora, w latach 2016-2020, stopa bezrobocia kształtowała się na stosunkowo niskim poziomie. W latach 2016-2019 zauważalny był trend malejący w zakresie liczby bezrobotnych zarejestrowanych (z poziomu 6,2% w roku 2016, do poziomu 4,2% w roku 2019). Jednak w roku 2020 nastąpiło odwrócenie spadkowego trendu w tym zakresie i liczba osób pozostających bez stałego miejsca zatrudnienia wzrosła do poziomu 4,8% w roku 2020. Jednocześnie podobną tendencję w zakresie kształtowania się poziomu bezrobocia można było zauważyć w całym powiecie jaworskim oraz województwie dolnośląskim. Wśród głównych powodów wzrostu stopy bezrobocia można wskazać epidemię SARS-CoV-2 i związane z nią ograniczenia m.in. zamrożenie gospodarki.

Wnioski:

- Funkcjonowanie gospodarki Miasta oraz kondycję lokalnego rynku pracy ocenić należy pozytywnie. Zmniejszająca się liczba osób bezrobotnych oraz zwiększanie się liczby podmiotów gospodarczych działających na terenie Miasta świadczy m.in. o harmonijnym i uzupełniającym się stanie gospodarki Miasta.
- Na terenie miasta Jawora znajduje się jeden z największych i najbardziej atrakcyjnych terenów inwestycyjnych w Polsce - Dolnośląska Strefa Aktywności Gospodarczej – S3 Jawor (DSAG – S3 Jawor). Jest to obszar przemysłowy o powierzchni ponad 450 hektarów w pasie drogi ekspresowej S3 o szczególnych atutach dla rozwijania biznesu.
- Szczególną uwagę należy poświęcić działaniom z zakresu promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. Działania te pomogą osobom bezrobotnym osiągnąć pełne i produktywne zatrudnienie, a Miastu zagwarantują rozwój zasobów ludzkich, wzmocnienie integracji oraz solidarności społecznej.
- Uzasadniona staje się konieczność wdrożenia rozwiązań, które koordynowałyby działania wszystkich podmiotów działających na rzecz poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy, w tym np. Związku Pracodawców Ziemi Jaworskiej oraz Urzędu Miejskiego w Jaworze.

Infrastruktura drogowa

Sieć dróg oraz możliwości komunikacji transportowej z innymi ośrodkami mają duży wpływ na rozwój funkcjonalno-przestrzenny Miasta, na którą składają się drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe oraz gminne. Do kluczowych szlaków komunikacyjnych przebiegających przez teren Miasta wymienić należy: drogę ekspresową S3: Szczecin – Zielona Góra – Legnica – Jawor – Bolków – Jelenia Góra – Jakuszyce (jednocześnie stanowi fragment międzynarodowej trasy E65, leżącej w transeuropejskim korytarzu transportowym), drogę wojewódzką nr 374: Jawor – Strzegom – Wałbrzych, drogę wojewódzką nr 373: Jawor – Ujazd Górny oraz drogę wojewódzką nr 363: Jawor – Złotoryja.

Przez teren Miasta przebiegają ponadto linia kolejowa nr 137 w kierunku: Katowice – Legnica przez Nysę, Dzierżoniów, Świdnicę, Jaworzynę Śląską, Strzegom oraz linia nr 331 znaczenia miejscowego Jawor – Rostoka – ... (sporadyczny ruch towarowy).

Całkowita długość dróg gminnych wynosi 39,9 km, co stanowi około 67% całkowitej długości dróg publicznych w Mieście. Raz do roku przeprowadzany jest przegląd ich stanu.

Wnioski

- Aktualny stan techniczny dróg w Mieście wymaga poprawy. Należy dostosować go do obowiązujących standardów technicznych, zwracając szczególną uwagę na ubytki w nawierzchni, nieutwardzone pobocza gruntowe oraz występującą roślinność trawiastą utrudniającą odwodnienie i widoczność dróg.

Urządzenia sieciowe

Podmiotem odpowiedzialnym za zaopatrywanie (pobór, uzdatnianie, dystrybucję) mieszkańców Miasta w wodę i odprowadzanie ścieków komunalnych z jej terenu jest Zakład Wodociągów i Kanalizacji z siedzibą przy ulicy Dworcowej 1 w Jaworze. Ścieki odprowadzane są do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków o maksymalnej przepustowości 13 860 m³/dobę, która znajduje się koło wsi Małuszów w Gminie Męcinka.

Aglomeracja Jawor wyznaczona została na podstawie uchwały nr XXI/185/2020 Rady Miejskiej w Jaworze z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Jawor. W 2020 roku średnia dobowa ilość wytworzonych na terenie aglomeracji ścieków wynosiła 4 053,1 m³. Równoważna liczba mieszkańców dla aglomeracji wynosiła 32 218.

Wnioski

- Dostęp do sieci wodociągowej zapewnione ma 100% mieszkańców.
- Do sieci kanalizacyjnej podłączonych było 99,5% mieszkańców, a udział procentowy korzystających z instalacji gazowej w mieście Jawor w 2019 r. wyniósł 94,5% i był znacznie wyższy niż udział dla powiatu jaworskiego (55,9%) i województwa dolnośląskiego (61,1%).
- Miasto Jawor dostrzega postępujący proces zaawansowanej eksploatacji systemu wodno-kanalizacyjnego i podejmuje odpowiednie kroki mające na celu usprawnienie i uporządkowanie gospodarki wodno-kanalizacyjnej na terenie miasta. Przykładem takich kompleksowych działań jest projekt „Modernizacja gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji jaworskiej” stanowiący największą inwestycję z zakresu infrastruktury technicznej na terenie jednostki.
- Dużym atutem jest posiadanie przez Jawor 100% udziału w spółce Ciepło-Jawor Sp. z o.o. odpowiadającej za bieżące i nieprzerwane zaopatrzenie odbiorców w energię ciepłą.

Ochrona środowiska

Ochrona środowiska w mieście Jawor jest realizowana w oparciu o Program Ochrony Środowiska dla miasta Jawora na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2023 oraz na podstawie strategii i aktów prawnych wyższego szczebla w ramach zadań bieżących Gminy. Działania realizowane w ramach Programu Ochrony Środowiska doprowadzą do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewnią skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzą warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Miasto Jawor współpracuje z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu w sprawie programu Czyste Powietrze, którego podstawowym celem jest poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń do atmosfery z istniejących jednorodzinnych budynków mieszkalnych. Program oferuje dofinansowania dla mieszkańców w zakresie termomodernizacji budynków, wymiany pieców oraz instalacji OZE.

Wnioski

- Miasto Jawor świadomie i skutecznie przeciwdziała postępującym zmianom klimatu, podejmując szereg działań służących poprawie i ochronie środowiska. Wysoka skuteczność i aktywność Wydziału Funduszy Europejskich Urzędu Miejskiego w Jaworze w pozyskiwaniu środków zewnętrznych czyni miasto godnym naśladowania w procesie wspólnego i odpowiedzialnego kształtowania miejskiego środowiska przyrodniczego.
- Postępujące zanieczyszczanie środowiska oraz wynikające z niego zmiany klimatyczne, będące skutkiem nadmiernej ekspansji człowieka na środowisko, zmuszają miasto do podejmowania działań ograniczających jego degradację oraz służących poprawie jego składowych. Działania te związane są w szczególności z ochroną powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb.
- Miasto udziela wsparcia dla mieszkańców w zakresie wymiany źródeł ciepła na bardziej ekologiczne. Planowane są również inwestycje związane z rozwojem odnawialnych źródeł energii m.in. przeznaczenie terenów pod budowę farmy fotowoltaicznej, która będzie zasilać w energię elektryczną wszystkie budynki użyteczności publicznej i oświetlenie uliczne.
- Większość budynków użyteczności publicznej zostało poddanych termomodernizacji (docieplenie, wymiana stolarki i źródeł ciepła). Ważnym zadaniem planowanym do realizacji będzie natomiast przeprowadzenie ewidencji źródeł ciepła.

Stan finansów samorządowych

W latach 2016-2020 dochody miasta Jawora ulegały corocznemu wzrostowi – z poziomu 80,8 mln zł w 2016 roku do 122,5 mln zł w 2020 roku. Największy wzrost nastąpił w 2020 roku, kiedy dochody zwiększyły się o ponad 22 mln zł w porównaniu z rokiem poprzednim, co spowodowane było m.in. wzrostem dochodów majątkowych, z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na inwestycje.

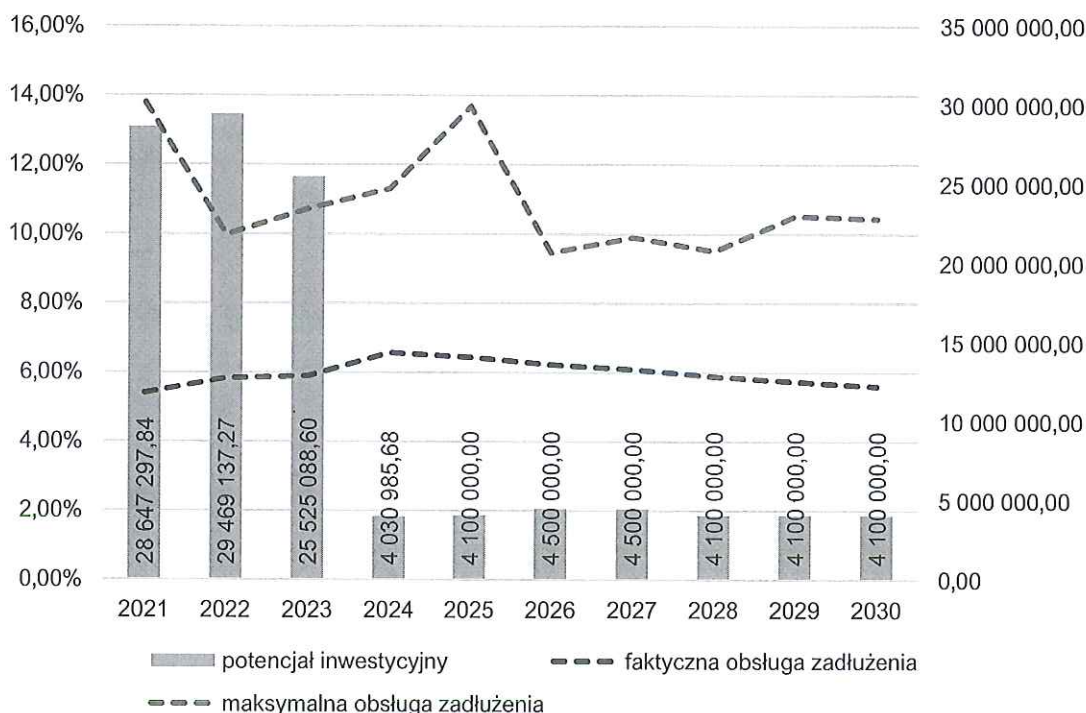
W latach 2016-2020 dynamika wzrostu dochodów i wydatków bieżących była na tyle stabilna, że poziom uzyskiwanej nadwyżki operacyjnej (różnicy między dochodami a wydatkami bieżącymi) wzrósł z poziomu 6,6 mln zł w 2016 roku do poziomu 9,0 mln zł w 2020 roku. Wyjątek stanowił rok 2019, w którym to poziom nadwyżki operacyjnej zmniejszył się do poziomu 3,8 mln zł, głównie na skutek znacznego wzrostu wydatku bieżących w porównaniu do poprzedniego roku.

Od 2017 roku wynik budżetowy kształtuje się na poziomie ujemnym, systematycznie wzrasta również kwota długu. Należy jednak zauważyć, iż ma to związek z kwotą przeznaczaną przez miasto na inwestycje. Najwyższa kwota wydatkowana na inwestycje była w 2020 roku, co spowodowało, iż wynik budżetu kształtował się w tym roku na poziomie -14,8 mln zł. Spowodowało to konieczność zaciągnięcia nowych zobowiązań na kwotę 16,4 mln zł

Wnioski

- Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia miasta Jawora na lata 2021-2031 zgodnie z uchwałą nr XXVI/224/2021 Rady Miejskiej w Jaworze z dnia 16 czerwca 2021 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Jawor na lata 2021-2030 pozwala na obsługę dodatkowych zobowiązań.
- Potencjał inwestycyjny Miasta rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2021-2031 wyniesie około 113,1 mln zł.

Ryc. 2. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia w mieście Jawor.

Źródło: Opracowanie własne.

3. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej

Położenie administracyjne

Miasto Jawor charakteryzuje dobre położenie komunikacyjne. W sąsiedztwie miasta Jawora przebiega droga ekspresowa S3 (Świnoujście – Lubawka) oraz drogi wojewódzkie nr 323, 363 i 374.

Ponadto miasto położone jest niedaleko autostrady A4. W położonej w odległości ok. 70 km (około 1 h) od Jawora stolicy Dolnego Śląska – Wrocławia – znajduje się najbliższy krajowy oraz międzynarodowy port lotniczy (Port Lotniczy Wrocław S.A. im. Mikołaja Kopernika).

Odległość drogowa do Jeleniej Góry i Wałbrzycha wynosi ok. 44 km (około 45 min), do Legnicy ok. 20 km (około 25 min).

Wnioski

- Miasto charakteryzuje się korzystnymi uwarunkowaniami komunikacyjnymi.
- Istotnym atutem lokalizacji Jawora jest także stosunkowo bliskie sąsiedztwo z Czechami i Niemcami, do których dojazd trwa około 1 godziny.
- Miasto posiada bezpłatny publiczny transport zbiorowy, którego organizatorem jest INWESTYCJE Sp. z o.o. z Jawora. Funkcjonowanie transportu zbiorowego wpływa na obniżenie się poziomu zanieczyszczenia w Mieście oraz poprawę bezpieczeństwa na drogach w wyniku zmniejszenia liczby wypadków drogowych.

Walory kulturowe

Jawor posiada wyjątkowy i niezwykle bogaty krajobraz kulturowy. Składa się na niego dobrze zachowany średniowieczny układ urbanistyczny wraz z licznymi obiektami zabytkowymi. Obiekty zabytkowe znajdujące się na terenie Jawora w znacznej części objęte są ochroną prawną oraz rygorami ochrony wynikającymi z treści odpowiednich aktów prawnych, w tym przede wszystkim rygorami ochrony konserwatorskiej wynikającymi z przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Wnioski

- Walory kulturowe Miasta wyróżniają je na tle pozostałych jednostek, tworząc go jednym z najatrakcyjniejszych miast nie tylko regionu, ale i kraju.
- Obecność zabytku uznanego za Pomnik Historii i wpisanego na Listę światowego dziedzictwa UNESCO tj. Kościoła Pokoju, wpływa pozytywnie na walory kulturowe Miasta, stanowiąc jednocześnie istotny czynnik rozwoju społeczno-gospodarczego jednostki.
- W celu zachowania najwyższej dbałości o stan dziedzictwa kulturowego w Jaworze, rekomenduje się opracowanie Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami.

Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

Jawor należy do Subregionu Gór i Pogórza Kaczawskiego. Miasto znajduje się po stronie cennego brzegu Nysy Szalonej w zasięgu otuliny Parku Krajobrazowego „Chelmy”. W jego okolicy obecne są cenne turystycznie obiekty, które pozwalają na aktywny wypoczynek.

Zieleń miejska występująca na terenie miasta Jawora to ogrody działkowe, parki i skwery, cmentarze oraz zieleń towarzysząca głównie zabudowie mieszkaniowej i obiektom użyteczności publicznej. Do największego obiektu zalicza się Park Miejski o powierzchni 27,34 ha. Park znajduje się w południowej części Miasta. Przez środek parku przepływa Nysa Szalona nad którą przerzucono dwie kładki, rzeka

dzieli teren zielony na część północną i południową. Ponad połowa (19 szt.) jaworskich pomników przyrody rośnie w Parku Miejskim.

Wnioski

- Na obszarze miasta Jawora obowiązują ustalenia dziesięciu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które pokrywają 100% powierzchni Miasta. Tym samym planowanie przestrzenne w Mieście nie jest oparte na wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy. Umożliwia to prowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej oraz ogranicza możliwość przypadkowych i rozproszonych lokalizacji inwestycji.
- Przestrzeń miejska wyposażona jest w zielone miejsca wypoczynku i elementy małej architektury, wpływające na ożywienie i wzbogacenie otoczenia.

4. Jakość życia w Mieście – wyniki badań ankietowych

Na potrzeby diagnozy stanu społeczno-gospodarczego miasta Jawor przeprowadzone zostały badania ankietowe wśród mieszkańców w formie kwestionariusza on-line. Ich celem było poznanie opinii dotyczącej jakości życia w Mieście, potrzeb mieszkańców oraz określenia priorytetów rozwojowych na najbliższe lata.

Badania prowadzone były w dniach od 28 czerwca 2021 r. do 10 lipca 2021 r. Respondenci odpowiadali na 8 pytań z zakresu społeczeństwa, gospodarki, przestrzeni i środowiska, infrastruktury technicznej, turystyki i rekreacji, edukacji i kultury.

Łącznie zebrano 103 ankiety, z których największą część respondentów stanowiły kobiety (54,4%). Pod względem wieku mieszkańców, najwięcej z nich miało 26-35 lat (34%), a 69,9% wszystkich respondentów było osobami pracującymi.

Wśród ankietowanych 95% stanowili mieszkańcy Miasta, a jedynie 1,9% respondentów zamieszkiwało poza obszarem Gminy.

Wzór ankiety dla mieszkańca stanowi załącznik 2 do opracowania.

4.1. Ocena sytuacji Miasta

Pierwsza część ankiety dotyczyła oceny działań, które składają się na ogólne funkcjonowanie poszczególnych obszarów będących przedmiotem zadań własnych Miasta.

Mając do dyspozycji pięciostopniową skalę, gdzie 1 oznaczało „źle”, a 5 „bardzo dobrze”, mieszkańcy Jawora najlepiej ocenili obszar *Edukacji i kultury*, dla którego średnia ocen wyniosła 3,1. Najgorzej ocenione zostało *Środowisko i przestrzeń*, które uzyskało średni wynik 2,57. Pozostałe obszary ocenione zostały w przedziale od 2,61 do 2,69. Średni wynik Miasta dla wszystkich badanych kategorii wyniósł 2,71.

Ryc. 3. Poziom rozwoju poszczególnych obszarów według ankietowanych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

W poniższej tabeli przedstawione zostały najlepiej i najgorzej oceniane elementy w poszczególnych obszarach według ankietowanych.

Najgorzej oceniony został *Stan dróg w Mieście*, który uzyskał średnią ocen 1,79, co uznać należy za zbieżne z opiniami i nastrojami panującymi wśród mieszkańców większości jednostek samorządu terytorialnego. Wśród pozostałych działań, które mieszkańcy Jawora ocenili najslabiej znalazły się:

- wsparcie osób niesamodzielnych,
- system odbioru odpadów na terenie Miasta,
- bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych,
- warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej na terenie Miasta,
- działania promocyjne Miasta, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów,
- ofertę spędzania wolnego czasu na terenie Miasta dla młodzieży,
- ofertę spędzania wolnego czasu na terenie Miasta dla dorosłych,
- świadomość ekologiczną mieszkańców,
- infrastrukturę melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty),
- rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie Miasta,
- dostęp do specjalistycznej opieki medycznej,
- stan dróg w Mieście.

Średnie oceny wyżej wymienionych działań wahały się w przedziale 1,80 – 2,31.

Tab. 1. Najlepiej i najgorzej oceniane elementy w poszczególnych obszarach według ankietowanych

	NAJLEPIEJ OCENIANE	NAJGORZEJ OCENIANE
SPOŁECZEŃSTWO	Poziom zadowolenia z usług świadczonych przez Urząd Miejski i Funkcjonalność budynków administracji publicznej	Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej
GOSPODARKA	Funkcjonowanie transportu zbiorowego na terenie Miasta	Konkurencyjność Miasta jako miejsca zamieszkania i lokalizacji inwestycji
ŚRODOWISKO I PRZESTRZEŃ	Walory środowiska przyrodniczego w gminie	Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gminy
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	Jakość sieci gazowej i Dostęp do Internetu	Stan dróg w Mieście
TURYSTYKA I REKREACJA	Wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych	Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie Miasta dla dorosłych
EDUKACJA I KULTURA	Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych	Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w Mieście

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Zauważyć należy, że żaden aspekt funkcjonowania Miasta nie wyróżniał się na tle pozostałych bardzo dobrą oceną. Najwyższą ocenę ankietowani przyznali *Dostępowi do edukacji w szkołach podstawowych*, który ocenili na 3,99. Pozostałymi dziedzinami funkcjonowania Miasta z najwyższymi ocenami okazały się:

- funkcjonowanie transportu zbiorowego na terenie Miasta,
- jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne),
- jakość edukacji w szkołach podstawowych w Mieście,
- jakość edukacji przedszkolnej w Mieście,
- walory środowiska przyrodniczego w Mieście,
- dostęp do Internetu,
- jakość sieci gazowej,
- wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych,
- jakość infrastruktury przedszkolnej na terenie Miasta,
- dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (w tym dojazd),
- dostęp do edukacji przedszkolnej,
- działalność Muzeum Regionalnego
- działalność Domu Kultury i Biblioteki.

Średnia ocen dla powyższych odpowiedzi wahała się w granicach 3,67 – 3,20.

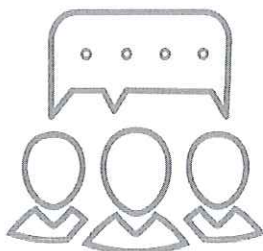
4.2. Pożądane priorytety rozwojowe

Drugą część ankiety stanowiło wskazanie, jakie działania powinny w nadchodzących latach stanowić dla Miasta główne priorytety rozwojowe.

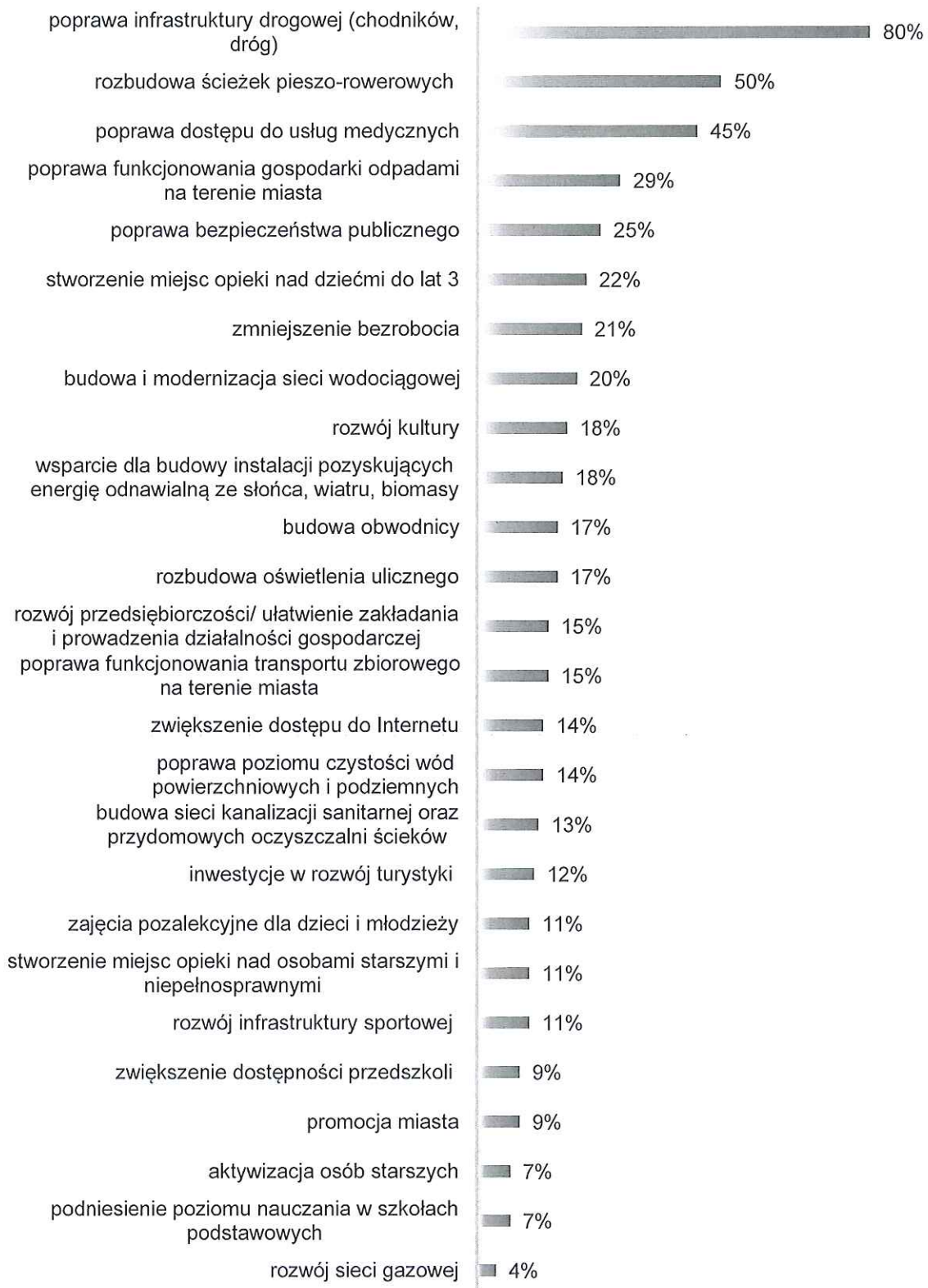
Ankietowani, najczęściej wskazywali na:

- poprawę infrastruktury drogowej (chodników, dróg) – 80%
- rozbudowę ścieżek pieszo-rowerowych – 50%
- poprawę dostępu do usług medycznych - 45%
- poprawę funkcjonowania gospodarki odpadami na terenie Miasta – 29%
- poprawę bezpieczeństwa publicznego – 25%
- stworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 – 22%
- zmniejszenie bezrobocia – 21%

Zadaniami, którymi mieszkańcy ocenili jako najmniej priorytetowe okazały się być: promocja Miasta, rozwój sieci gazowej, podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych oraz aktywizacja osób starszych.

Ryc. 4. Główne priorytety rozwoju miasta Jawora według ankietowanych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Ostatnia część ankiety stanowiła pytanie otwarte dotyczące tego, co, według mieszkańców, powinno stać się wizytówką Jawora. Jednocześnie, pytanie to, często rozumiane jest przez prymat zagadnień, które miałyby stanowić pożądane priorytety rozwoju.

Mieszkańcy w tej części ankiety, wizytówką Jawora najczęściej określali: *Zadbane i czyste miasto*. Odpowiedziami, które powtarzały się wielokrotnie były także: *rynek, zabytki, walory turystyczne, estetyka Miasta, wydarzenia kulturowe, czystość oraz Kościół Pokoju*.

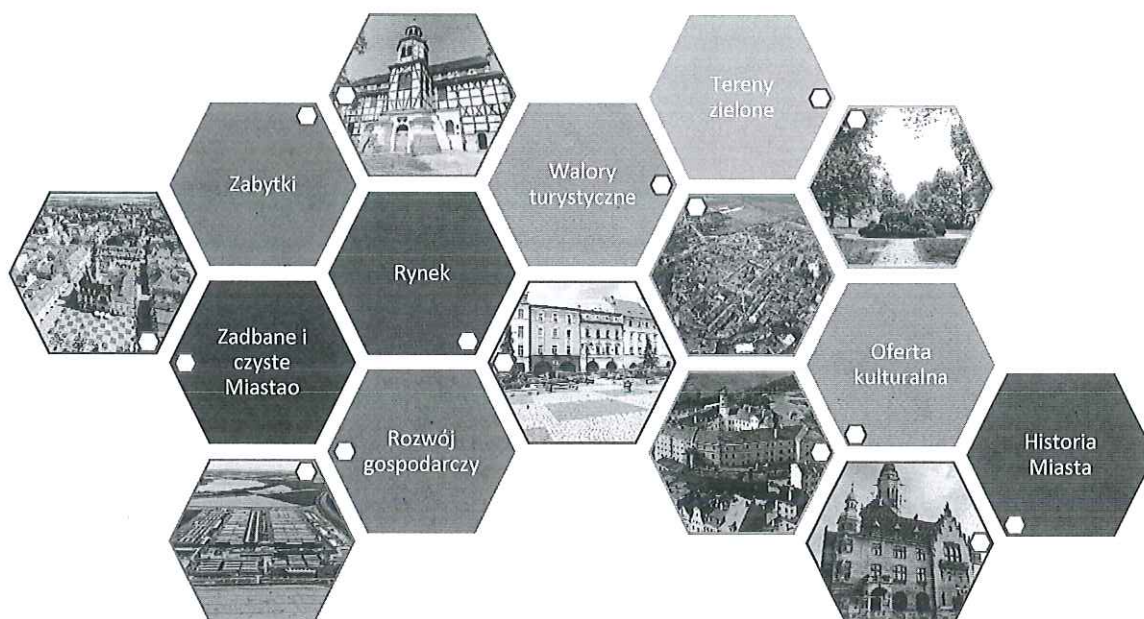
Analiza przeprowadzonych badań pozwala stwierdzić, że dla mieszkańców Jawora, obszarami wymagającymi interwencji są:

1. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA,
2. ESTETYKA PRZESTRZENI MIEJSKIEJ
3. USŁUGI SPOŁECZNE
4. TURYSTYKA I OFERTA CZASU WOLNEGO

Według ankietowanych, to właśnie rozwój i poprawa stanu istniejącej infrastruktury technicznej (dróg, ścieżek pieszo-rowerowych, tras spacerowych, kanalizacji sanitarnej itp.), w największym stopniu wpłynie na podniesienie jakości życia w Mieście. Skupienie się, ponadto, na dostępności do podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej, połączone ze zwiększeniem powszechności usług społecznych, pozwoli mieszkańcom Jawora na zaspokajanie potrzeb, wynikających z funkcjonowania w systemie Miasta, poszczególnych grup społecznych.

Estetyka przestrzeni miejskiej, często rozumiana jako harmonijne połączenie różnych elementów tworzących strukturę przestrzenną Miasta, w sposób funkcjonalny, ale zachowujący ład i piękno układu przestrzennego, wpływa na postrzeganie Miasta jako miejsca czystego, schludnego i barwnego. Koncentracja działań zmierzających do jej urzeczywistnienia lub poprawy, pozwoli mieszkańcom Jawora traktować miasto jako jednostkę spójną i komfortową dla życia. Dopelnieniem walorów turystycznych i estetycznych Miasta będzie wzbogacenie i poszerzenie oferty turystycznej oraz propozycji spędzania czasu wolnego.

WIZYTÓWKA MIASTA WEDŁUG MIESZKAŃCÓW JAWORA

5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej

Analiza SWOT jest techniką, za pomocą której zebrane informacje poddawane są analizie i uporządkowaniu. W procesie prac nad Strategią Rozwoju miasta Jawora na lata 2021-2031, technika ta została zastosowana do analizy wewnętrznego i zewnętrznego otoczenia Miasta, a także interpretacji zasobów endogenicznych i egzogenicznych jednostki.

Podczas analizy danych, dokonano podziału zebranych informacji na cztery grupy:

- **S (ang. *strengths*)** – mocne strony: wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę,
- **W (ang. *weaknesses*)** – słabe strony: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę,
- **O (ang. *opportunities*)** – szanse: wszystko to co stwarza szansę korzystnej zmiany,
- **T (ang. *threats*)** – zagrożenia: wszystko to co stwarza warunki dla niekorzystnej zmiany.

Informacje te pochodziły z:

- 1) **wniosków** zawartych w *Diagnozie sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej miasta Jawora*,
- 2) **danych liczbowych, opisowych i przestrzennych** pozyskanych z Miasta oraz ze źródeł zewnętrznych,
- 3) **wyników badań** ankietowych przeprowadzonych od 28 czerwca 2021 r. do 10 lipca 2021 r.,
- 4) **spotkania** strategicznego, które odbyło się w dniu 10 sierpnia 2021 roku.

ANALIZA SWOT DLA MIASTA JAWORA

SILNE STRONY

- Położenie zapewniające dogodny uwarunkowania komunikacyjne (droga ekspresowa S3, autostrada A4, drogi wojewódzkie)
- Bliskość ważnych centrów komunikacyjnych (Wrocław, Legnica)
- Funkcjonowanie bezpłatnej komunikacji miejskiej
- Bogata i ciekawa historia Miasta
- Położenie na terenie Miasta zabytku wpisanego na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO
- Lokalizacja Miasta w zasięgu otuliny Parku Krajobrazowego
- Obecność cennych turystycznie obiektów pozwalających na aktywny wypoczynek
- Duża liczba szlaków turystycznych (pieszych i rowerowych) przebiegające przez teren Miasta
- 100% powierzchni Miasta pokryte planami miejscowymi
- Niski poziom bezrobocia wśród mieszkańców Jawora
- Wysoki poziom zwodociągowania, skanalizowania i zgazyfikowania Miasta
- Funkcjonowanie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
- Udzielanie wsparcia dla mieszkańców w zakresie wymiany źródeł ciepła
- Stabilna dynamika wzrostu dochodów i wydatków bieżących z budżetu Miasta
- Wzrost dochodów majątkowych Miasta
- Basen Miejski
- Kryta pływalnia „Słowianka”
- Duża aktywność i bogata oferta placówek kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych
- Działalność instytucji: Jaworskiego Ośrodka Kultury, Miejskiej Biblioteki Publicznej, Muzeum Regionalnego, Ośrodka Sportu i Rekreacji
- Przychodnia Rejonowa w Jaworze będąca Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej oferująca bezpłatną opiekę medyczną
- Objęcie przez Gminę Jawor udziałów w Społecznej Inicjatywie Mieszkańców – Towarzystwo Budownictwa Społecznego „TBS”
- Cykliczne imprezy kulturalne (Święto Chleba i Piernika, Jaworskie Koncerty Pokoju itp.)
- Instalacja monitoringu miejskiego
- Obecność wielu organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i fundacji
- Funkcjonowanie Rady Seniorów
- Jaworski Budżet Obywatelski
- Funkcjonowanie Dziennego Domu Senior +

SŁABE STRONY

- Mała czytelność struktur przestrzennych
- Deficyt estetycznej zabudowy
- Mnogość zabudowy architektury postkomunistycznej lat 70 i 80 XX w.
- Powtarzające się zaburzenia estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej
- Rażący stan zachowania obiektów zabytkowych, wynikający m.in. z niskiego poziomu świadomości społecznej na temat walorów kulturowych obiektów architektury i sztuki
- Zagrożenia komunikacyjne wynikające z obowiązującego stanu infrastruktury drogowej oraz obowiązującej organizacji ruchu
- Przypadki niszczenia mienia publicznego (pot. wandalizm)
- Pogłębiające się zjawiska patologii społecznej (uzależnienia, bezdomność, agresja)
- Pogarszający się stan sieci wodociągowo-kanalizacyjnej na terenie Miasta
- Brak publicznych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3
- Zróżnicowanie stanu bazy dydaktycznej w szkołach podstawowych na terenie Miasta
- Przystarzałość i niefunkcjonalność niektórych MPZP
- Słabo rozwinięta baza noclegowa, gastronomiczna i konferencyjna
- Brak wyraźnie zdefiniowanego produktu lokalnego będącego elementem rozpoznawalności Jawora
- Braki w dostępnym do usług specjalistycznej opieki zdrowotnej
- Występowanie miejsc niedostosowanych do potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych
- Niska świadomość ekologiczna wśród mieszkańców Miasta
- Niska świadomość obywatelska, a co za tym idzie, brak postaw obywatelskich wśród części mieszkańców Miasta
- Przypadki zaśmiecania odpadami przestrzeni publicznej
- Niesatysfakcjonujący poziom segregacji odpadów przez mieszkańców

SZANSE

- Obecność na terenie Miasta fabryki Mercedes-Benz Manufacturing Poland
- Położenie na terenie miasta Jawora jednego z największych i najbardziej atrakcyjnych terenów inwestycyjnych w Polsce – Dolnośląskiej Strefy Aktywności Gospodarczej – S3 Jawor (DSAG – S3 Jawor)
- Posiadanie przez miasto udziałów w Specjalnej Strefie Ekonomicznej Małej Przedsiębiorczości w Kamiennej Górze
- Potencjał Miasta dla tworzenia konkurencyjnej oferty inwestycyjnej oraz rozwoju wielu branż gospodarczych
- Współpraca Miasta z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu w sprawie programu Czyste Powietrze
- Rozpoczęcie cyklicznego przeprowadzenia ewidencji źródeł ciepła
- Wskaźnik obsługi zadłużenia miasta Jawora pozwalający na obsługę dodatkowych zobowiązań
- Członkostwo Miasta w wielu stowarzyszeniach oraz współpraca partnerska
- Przynależność do Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego
- Przynależność do Sudeckiego Obszaru Funkcjonalnego
- Spółka komunalna Inwestycje Sp. z o.o., utworzona przez Gminę Jawor w celu wykonywania zadań własnych gminy, w której miasto posiada 100% udziałów
- „Ciepło-Jawor” sp. z o.o., w której miasto posiada 100% udziałów

ZAGROŻENIA

- Następstwa społeczno-gospodarcze wywołane kolejnymi falami epidemii SARS-CoV-2
- Ośrodki konkurencyjne pod względem rynku pracy i miejsca do zamieszkania (Legnica, Świdnica, Strzegom, Wrocław itp.)
- Zjawisko „kurczenia się” miast
- Ujemny przyrost naturalny
- Ujemne saldo migracji
- Starzenie się społeczeństwa
- Zmiany klimatyczne powodujące ryzyko wystąpienia katastrof klimatycznych
- Wzrost zachorowań na choroby cywilizacyjne
- Wysoki udział oświatowych wydatków budżetowych finansowanych z budżetu Miasta (bardzo niska część subwencji oświatowej)
- Przekazywanie samorządom przez władze państwowe kolejnych zadań publicznych bez wystarczającego wsparcia finansowego jednostek

CZĘŚĆ II

STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU MIASTA JAWORA

1. Misja i wizja

Strategia Rozwoju miasta Jawora na lata 2021-2031 jest dokumentem, w którym zdiagnozowano aktualną sytuację społeczno-gospodarczą. Zwrócono uwagę zarówno na mocne strony, jak i obszary problemowe. W procesie tworzenia i realizacji strategii istotne jest również określenie misji i wizji. Są to dwa elementy strategii ukazujące najważniejsze kierunki rozwoju.

Misja koncentruje się na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom gminy i jej mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje również na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych.

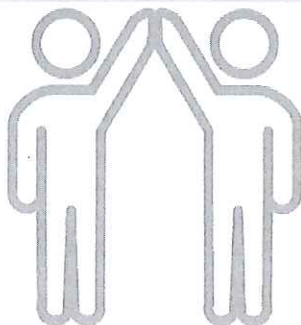
Zawiera w sobie odpowiedzi na pytania:

- Kim jesteśmy?
- Czym się zajmujemy?
- Dlaczego?
- Co jest naszym priorytetem?

Z kolei **wizja** to obraz gminy, który będzie efektem realizacji podejmowanej strategii. Ukazuje miasto Jawor w perspektywie strategicznej – do 2031 roku, zmienioną poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych przez samorząd celów.

Uwzględniając przyjęte założenia misja miasta Jawora brzmi:

JAWOR NOWOCZESNYM
I KOMFORTOWYM MIEJSCEM
OTWARTYM NA DOBRĄ ENERGIĘ.

Z kolei wizja brzmi:

Jawor w 2031 roku jest **bezpiecznym miastem dobrobytu gospodarczego, gdzie historia łączy się z nowoczesnością i dbałością o środowisko naturalne.**

Wielopokoleniowość Miasta stanowi jego atut, który przekłada się na poczucie tolerancji i szacunku, a mieszkańcy Jawora są **społecznością zintegrowaną, przedsiębiorczą i gotową do uznania Jawora za miejsce idealne do życia i wypoczynku.**

Główną misją samorządu lokalnego i jednocześnie fundamentalnym celem rozwojowym jest nieustanne podnoszenie jakości życia społeczności lokalnej, wpływającej bezpośrednio na rozwój społeczno-gospodarczy danej jednostki. W celu osiągnięcia pożądanego poziomu, miasto zmierzać będzie do kształtowania określonych polityk, które zapewnią mieszkańcom dostęp do wysokiej jakości usług społecznych. Odpowiednio podjęte działania zmierzać będą do polepszenia i naprawy estetyki przestrzeni publicznej oraz terenów rekreacyjnych, co przełoży się na powstanie bezpiecznych i atrakcyjnych miejsc dedykowanych wszystkim grupom społecznym. Wsparcie udzielone lokalnym przedsiębiorcom przyczyni się do wzrostu gospodarczego Miasta oraz wzmocnienia przedsiębiorczych zasobów terytorialnych. Bogata oferta kulturalna i sportowa adresowana nie tylko do mieszkańców, ale i turystów z całego świata, w połączeniu z walorami środowiska przyrodniczego i kulturowego wpłynie na obraz Jawora, jako Miasta inspirującego, ciekawego, nowoczesnego oraz przyjaznego i nastawionego na rozwój.

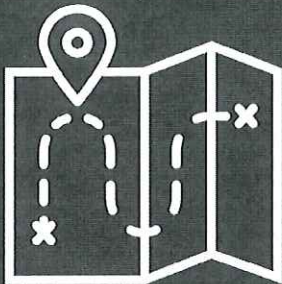

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Na podstawie diagnozy aktualnego stanu miasta Jawora, jego sytuacji gospodarczej, społecznej i przestrzennej oraz uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, a także dążąc do osiągnięcia stanu Miasta opisanego w wizji rozwoju określono 3 cele strategiczne, którymi są:

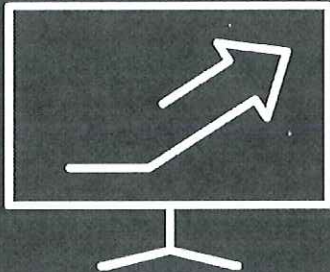
CEL I

ATRAKCYJNA, CZYSTA
I UPORZĄDKOWANA PRZESTRZEŃ
MIEJSKA PODKREŚLAJĄCA WALORY
TURYSTYCZNE I KULTUROWE MIASTA

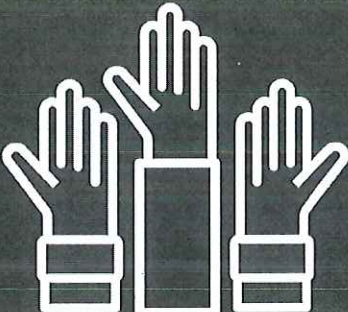
CEL II

ROZWINIĘTA, ZMODERNIZOWANA I
PRZYJAZNA ŚRODOWISKU
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA
PROWADZĄCA DO WZROSTU KONKU-
RENCYJNOŚCI MIASTA

CEL III

SPÓJNA I ZINTEGROWANA
PRZESTRZEŃ SPOŁECZNA,
OFERUJĄCA SZEROKĄ
DOSTĘPNOŚĆ USŁUG PUBLICZNYCH,
POBUDZAJĄCYCH AKTYWNOŚĆ I
ZAANGAŻOWANIE MIESZKAŃCÓW

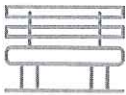

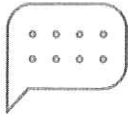

Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację **celów operacyjnych**, które zaprezentowano w tabeli poniżej.

CELE STRATEGICZNE					
CEL I		CEL II		CEL III	
Atrakcyjna, czysta i uporządkowana przestrzeń miejska podkreślająca walory turystyczne i kulturowe miasta.		Rozwinięta, zmodernizowana i przyjazna środowisku infrastruktura techniczna, prowadząca do wzrostu konkurencyjności miasta.		Spójna i zintegrowana przestrzeń społeczna, oferująca szeroką dostępność usług publicznych, pobudzających aktywność i zaangażowanie mieszkańców.	
CELE OPERACYJNE					
1.1.	Podniesienie estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych.	2.1.	Rozwój i modernizacja istniejącej infrastruktury technicznej.	3.1.	Zwiększenie dostępności świadczonych usług społecznych.
1.2.	Rozwój turystyki i infrastruktury turystycznej.	2.2.	Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości poprzez tworzenie sprzyjającego środowiska organizacyjno-prawnego.	3.2.	Upowszechnienie działań rekreacyjno-sportowych i kulturalnych służących integracji pokoleniowej i poprawie kondycji psycho-fizycznej mieszkańców Miasta.
1.3.	Ochrona i opieka nad dziedzictwem kulturowym.	2.3.	Rozwój techniczny oraz wsparcie działań z zakresu ekologii i odnawialnych źródeł energii.	3.3.	Upowszechnienie i zapewnianie wielowymiarowej profilaktyki zdrowotnej.
1.4.	Intensyfikacja działań na rzecz promocji Miasta.	2.4.	Kompleksowe i skuteczne zarządzanie gospodarką odpadami.	3.4.	Rozwój istniejącej infrastruktury mieszkaniowej, komunalnej i socjalnej.

Cele strategiczne miasta Jawor odwzorowują obszary rozwojowe w sferze gospodarczej, społecznej i przestrzennej, które są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Podstawą do podejmowania działań w sferze gospodarczej i społecznej powinno być racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz ochrona ładu przestrzennego. Z kolei zadania realizowane w zakresie infrastruktury technicznej będą podstawą do realizacji zadań w sferze gospodarczej, rozwoju usług społecznych, a także pozytywnie wpłyną na poprawę jakości środowiska przyrodniczego. Cele osiągnięte w ramach sfery społecznej i gospodarczej wpłyną również na poprawę jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni.

CEL STRATEGICZNY I: Atrakcyjna, czysta i uporządkowana przestrzeń miejska, podkreślająca walory turystyczne i kulturowe Miasta.

	1.1.	Podniesienie estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych.
	1.2.	Rozwój turystyki i infrastruktury turystycznej.
	1.3.	Ochrona i opieka nad dziedzictwem kulturowym.
	1.4.	Intensyfikacja działań na rzecz promocji Miasta.

Podstawą do zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców jest stworzenie **atrakcyjnej przestrzeni** do życia, pracy i wypoczynku. Ład przestrzenny uwzględnia bowiem w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Dlatego też, stanowi on niezbędny element **zrównoważonego rozwoju**. Cel strategiczny I zakłada więc poprawę estetyki przestrzeni miejskiej oraz polepszenie jej funkcjonalności. Proces budowy dobrej przestrzeni publicznej jest długotrwały, wymaga także planu i zaangażowania wielu podmiotów, z których najistotniejszym jest samorząd terytorialny oraz świadomi wspólnoty mieszkańcy. Atrakcyjne i ogólnodostępne przestrzenie publiczne coraz częściej widziane są jako kluczowy czynnik wpływający na **wybór miejsca do życia i pracy**, dlatego tak ważny jest nieustanny proces edukacji, odkrywania i uczenia się poczucia wspólnoty oraz szacunku do otoczenia.

Bardzo ważnym atutem rozwoju Jawora są jego **walory kulturowe i przyrodnicze**. Działania samorządu zmierzające do wykorzystania i rozwoju (w tym rozbudowy, przebudowy i modernizacji infrastruktury) oraz zwiększenia wyposażenia i sprzętu związanego z wykorzystaniem i rozwojem lokalnych zasobów **dziedzictwa kultury**, a także walorów przyrodniczych Miasta, stanowić będą cel operacyjny jakim jest rozwój turystyki i infrastruktury turystycznej. Dla jakości życia w Mieście coraz większego znaczenia nabierają kwestie kultury i sztuki, a także towarzysząca im infrastruktura. To pokazuje zmiany zachodzące w myśleniu o przestrzeni kulturowej Miasta i uwarunkowaniach rozwoju współczesnych aglomeracji. Miasto staje się zatem nie tylko jednostką funkcjonalną z wydzielonymi sferami do pracy i wypoczynku, ale także miejscem obcowania z kulturą, **poznawania sztuki, odkrywania i doświadczania** przeżyć związanych z dziedzictwem lokalnym. Ogromnym walorem kulturowym Jawora jest obecność wielu cennych zabytków, w tym także zabytku o randze światowej – tj. wpisanego na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO Kościoła Pokoju. Należy również pamiętać, że jednym ze sposobów na wspieranie rozwoju jest **promocja Miasta**. Odpowiednio dobrany i sformułowany marketing stanowi szansę na postęp oraz wzrost jakości życia mieszkańców. Ważne jest, aby działania promocyjne opierały się na realnych przesłankach, sięgały po **autentyczne cechy, atuty i zalety Miasta**. Wyżej opisane zjawiska, stanowić będą cele operacyjne, na podstawie których realizowane będą konkretne działania i projekty. Całość działań dla CELU STRATEGICZNEGO I: Atrakcyjna, czysta i uporządkowana przestrzeń miejska, podkreślająca walory turystyczne i kulturowe Miasta, przedstawiona została w poniższej tabeli.

CEL STRATEGICZNY I

ATRAKCYJNA, CZYSTA I UPORZĄDKOWANA PRZESTRZEN MIEJSKA PODKRĘSLAJĄCA WALORY TURYSTYCZNE I KULTUROWE MIASTA.

CEL OPERACYJNY 1.1.

KIERUNKI DZIAŁAŃ

OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ

1.1.1. Podnoszenie świadomości mieszkańców Miasta dotyczącej funkcjonowania w przestrzeni wspólnej, a także dbałości o elementy wpływające na poczucie ładu przestrzennego i estetyki miejsca.

1.1.2. Współpraca z mieszkańcami i wspólnotami mieszkaniowymi w ramach prowadzenia zajęć edukacyjnych polegających na zaznajomieniu mieszkańców z zasadami działania spółdzielni mieszkaniowych i wspólnot mieszkaniowych, prawami i obowiązkami członków, a także z innymi formami aktywnej działalności wspólnot i spółdzielni, na rzecz poprawy jakości życia związanej z poczuciem uporządkowania i dbałości o miejsce wspólne.

1.1.3. Instalacja, remonty oraz modernizacja elementów tzw. małej architektury tworzących przestrzeń miejską (ławki, stoły, miejsca gier, kosze na śmieci itp.).

1.1.4. Wsparcie w formie dofinansowywania dla działań i projektów zmierzających do poprawy estetyki i funkcjonalności przestrzeni Miasta, podejmowanych przez takie podmioty jak: stowarzyszenia, fundacje, organizacje pozarządowe, wspólnoty mieszkaniowe itp.

1.1.5. Powołanie do życia funkcji Ogrodnika Miejskiego, zajmującego się planowaniem oraz pielęgnacją terenów zielonych.

- a) Podniesienie wśród mieszkańców Miasta świadomości praw i obowiązków wynikających z funkcjonowania w strukturze miejskiej, Większa dbałość o wspólną przestrzeń
- b) Wykształcenie w mieszkańcach postaw obywatelskich
- c) Integracja społeczna wśród mieszkańców wywołana poczuciem „wspólnego obowiązk”
- d) Poprawa dbałości oraz gotowości do wspólnego tworzenia czystej i zadbanej przestrzeni wspólnej
- e) Poprawa stanu technicznego istniejących elementów małej architektury
- f) Czysta i zadbana przestrzeń miejska zachęcająca do aktywnego spędzania czasu
- g) Poprawa ogólnego poczucia bezpieczeństwa miejsc, poprzez wyeliminowanie elementów starych, zniszczonych i zdeprawowanych

- ✓ Liczba ukończonych projektów informacyjno-educacyjnych z zakresu dbałości o przestrzeń wspólną (szt.)
- ✓ Liczba przeprowadzonych spotkań, warsztatów, zajęć itp. z mieszkańcami wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych (szt.)
- ✓ Liczba uczestników zorganizowanych spotkań (os.)
- ✓ Liczba wyremontowanych elementów małej architektury (szt.)
- ✓ Liczba nowych elementów małej architektury (szt.)
- ✓ Liczba projektów i działań zrealizowanych w ramach poprawy estetyki przestrzeni publicznej (szt.)
- ✓ Wysokość udzielonych dotacji na zrealizowane projekty (zł)

PODNIESIENIE ESTETYKI I FUNKCJONALNOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNYCH

**CEL STRATEGICZNY I
 ATRAKCYJNA, CZYSTA I UPORZĄDKOWANA PRZESTRZEŃ MIEJSKA PODKREŚLAJĄCA WALORY TURYSTYCZNE I KULTUROWE MIASTA.**

**CEL
 OPERACYJNY
 1.1.**

KIERUNKI DZIAŁAŃ

1.1.6.	Poprawa miejskiego mikroklimatu wpływającego pozytywnie na życie mieszkańców, poprzez dokonanie nowych nasadzeń drzew oraz zieleni niskiej.
1.1.7.	Aktualizacja przestarzałych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z przyspieszeniem procesu tworzenia nowych planów.
1.1.7.	Kompleksowa aktualizacja Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dostosowująca obecny stan przestrzenny do potrzeb i możliwości Miasta.
1.1.8.	Zmniejszenie przeciążenia systemu drogowego, poprzez organizację i sterowanie układem komunikacyjnym, dzięki stworzeniu w określonych częściach Miasta Strefy Płatnego Parkowania.
1.1.9.	Uwzględnienie w planach przestrzennych miejsca pochówku dla zwierząt.

**PODNIESIENIE
 ESTETYKI I
 FUNKCJONAL-
 NOŚCI
 PRZESTRZENI
 PUBLICZNYCH**

**OCZEKIWANE REZULTATY
 PLANOWANYCH DZIAŁAŃ**

**WSKAŹNIKI
 OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ**

i) Poprawa i usprawnienie procesu planowania i pielęgnacji terenów zieleni	✓	Liczba utworzonych stawnisk Ogrodnika Miejskiego (szt.)
j) Poprawa ładu przestrzennego w Mieście	✓	Liczba nowych nasadzeń (szt.)
k) Obniżenie temperatury na ulicach w czasie upałów	✓	Powierzchnia terenu pokryta nowymi nasadzeniami (ha)
l) Obniżenie stężenia dwutlenku węgla w powietrzu	✓	Temperatura na terenach pokrytych nowymi nasadzeniami (oC)
m) Stworzenie miejsca życia i schronienia dla owadów pożytecznych, w tym pszczoł, motyli oraz biedronek	✓	Liczba aktualizacji MPZP (szt.)
n) Bieżąca inwentaryzacja i poprawność zapisów MPZP oraz Studium do aktualnych potrzeb i możliwości Miasta	✓	Liczba zmian zapisów obowiązującego SUIKZP (szt.)
o) Uporządkowanie stref parkingowych połączone z zwiększeniem wpływów do budżetu Miasta	✓	Liczba utworzonych Stref Płatnego Parkowania (szt.)
p) Wzrost popularności transportu zbiorowego	✓	Określenie lokalizacji miejsca dla pochówku zwierząt (szt.)
q) Wyeliminowanie miejsc „dzikich pochówków zwierząt”		

CEL STRATEGICZNY I ATRAKCYJNA, CZYSTA I UPORZĄDKOWANA PRZESTRZEŃ MIEJSKA PODKRĘSLAJĄCA WALORY TURYSTYCZNE I KULTUROWE MIASTA.

CEL OPERACYJNY 1.2.

ROZWÓJ TURYSTYKI I INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNEJ

CEL OPERACYJNY 1.2.	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
1.2.1.	Utworzenie nowych oraz remonty istniejących terenów turystyczno-rekreacyjnych z jednoczesnym wytyczeniem nowych oraz odnowieniem istniejących szlaków turystycznych i ich infrastruktury towarzyszącej.	r) Poprawa jakości technicznej i użytkowej istniejących terenów rekreacyjnych s) Integracja społeczna mieszkańców powstała w wyniku spotkań na terenach rekreacyjnych t) Wzbogacenie oferty turystyczno-rekreacyjnej	✓ Liczba wykonanych prac remontowych na terenach rekreacyjnych (szt.) ✓ Liczba nowopowstałych terenów turystyczno-rekreacyjnych (szt.) ✓ Wielkość środków przeznaczonych na utworzenie nowych oraz remonty istniejących terenów turystyczno-rekreacyjnych (zł)
1.2.2.	Wsparcie działań służących rozwojowi różnych form turystyki, w tym: turystyki miejskiej, wypoczynkowej, biznesowej oraz kulturoznawczej, polegające m.in. na zwiększeniu zatrudnienia w sektorach turystycznych.	u) Dostosowanie oferty turystycznej do panujących trendów i zainteresowań osób zwiedzających v) Otwarcie się Miasta na różne formy uprawiania turystyki, a co za tym idzie gotowość do przyjęcia znacznie większej liczby turystów	✓ Liczba działań, programów, planów itp. oraz przypadki udzielonego wsparcia dla rozwoju różnych form turystyki (szt.) ✓ Liczba nowych elementów infrastruktury rekreacyjno-turystycznej (szt.)
1.2.4.	Rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-turystycznej uwzględniającej zwiększenie miejsc noclegowych, a także oznakowania, informatory, mapy miejskie, punkty orientacyjne, drogowskazy, strefy odpoczynku, itp. sprzyjającej komfortowi wycieczek turystycznych.	w) Wzrost komfortu wypraw i wycieczek turystycznych x) Podniesienie jakości infrastruktury rekreacyjno-turystycznej w Mieście	✓ Liczba działań, programów, planów itp. oraz przypadki udzielonego wsparcia dla rozwoju różnych form turystyki (szt.) ✓ Liczba nowych elementów infrastruktury rekreacyjno-turystycznej (szt.) ✓ Opinia mieszkańców i turystów dotycząca wyposażenia infrastruktury rekreacyjno-turystycznej (badania ankietowe)
1.2.5.	Podjęcie działań mających na celu opracowanie kompleksowej oferty dla turystów zagranicznych, m.in. z Niemiec, Czech i Słowacji, ze szczególnym uwzględnieniem zwiększania kompetencji pracowników sektora turystycznego poprzez szkolenia oraz ukierunkowania na znajomość języków obcych.	y) Lepsza orientacja w terenie mieszkańców i turystów odwiedzających Jawor z) Napływ turystów zagranicznych do Miasta	✓ Liczba publikacji, przewodników, ulotek, informatorów itp. (szt.)

**CEL STRATEGICZNY I
 ATRAKCYJNA, CZYSTA I UPORZĄDKOWANA PRZESTRZEŃ MIEJSKA PODKRĘSLAJĄCA WALORY TURYSTYCZNE I KULTUROWE MIASTA.**

**CEL
 OPERACYJNY
 1.2.**

**ROZWÓJ
 TURYSTYKI I
 INFRASTRUK-
 TURY
 TURYSTYCZNEJ**

CEL OPERACYJNY 1.2.	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>1.2.6.</p> <p>Budowa ścieżek rowerowych w miejscach o wysokich walorach turystycznych.</p> <p>1.2.7.</p> <p>Zwiększenie liczby miejsc parkingowych, poprzez budowę parkingów wielopoziomowych dla samochodów osobowych oraz zapewnienie miejsc postojowych dla autokarów.</p>	<p>Budowa ścieżek rowerowych w miejscach o wysokich walorach turystycznych.</p>	<p>aa) Promocja Miasta za granicami kraju</p> <p>bb) Umieźdzynarodowienie oferty turystycznej Miasta</p> <p>cc) Wzrost zatrudnienia w sektorze turystycznym</p> <p>dd) Zwiększenie zainteresowania turystyką pieszo-rowerową</p> <p>ee) Wykreowanie Miasta jako miejscy do uprawiania aktywnej turystyki rowerowej</p> <p>ff) Odzyskanie przestrzeni w centrum i na obrzeżach Miasta</p>	<p>✓ Liczba turystów zagranicznych odwiedzających miasto (os.)</p> <p>✓ Kilometry wybudowanych ścieżek rowerowych (km)</p> <p>✓ Liczba nowopowstałych miejsc parkingowych (szt.) infrastruktury rekreacyjno-turystycznej (badania ankietowe)</p> <p>✓ Liczba publikacji, przewodników, ulotek, informatorów itp. (szt.)</p>
	<p>Zwiększenie liczby miejsc parkingowych, poprzez budowę parkingów wielopoziomowych dla samochodów osobowych oraz zapewnienie miejsc postojowych dla autokarów.</p>		

**CEL STRATEGICZNY I
 ATRAKCYJNA, CZYSTA I UPORZĄDKOWANA PRZESTRZEŃ MIEJSKA PODKRĘSLAJĄCA WALORY TURYSTYCZNE I KULTUROWE MIASTA.**

**CEL OPERACYJNY
 1.3.**

KIERUNKI DZIAŁAŃ

1.3.1.	Opracowanie Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami.
1.3.2.	Podjęmowanie działań związanych z ochroną zabytków i przestrzeni kulturowej Miasta.
1.3.3.	Dążenie do materialnej poprawy stanu zachowania zabytków i aktywnego zarządzania materialnym dziedzictwem kulturowym w celu wykorzystania jego potencjału.
1.3.4.	Wzmocnienie wykorzystania dziedzictwa kulturowego Jawora jako istotnego potencjału w procesie rewitalizacji Miasta.
1.3.5.	Integracja oraz aktywizacja społeczna mieszkańców, zakładająca wykorzystanie materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego.
1.3.6.	Dążenie do pobudzenia i rozwoju w mieszkańcach Miasta tożsamości lokalnej opartej na poczuciu wspólnego dziedzictwa kulturowo-historycznego.

**OCHRONA I
 OPIEKA NAD
 DZIEDZICTWEM
 KULTUROWYM**

OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
gg) Planowa, konsekwentna oraz kompetentna realizacja zadań samorządowych w zakresie ochrony zabytków.	✓ Liczba przyjętych Gminnych Programów Opieki nad Zabytkami (szt.)
hh) Zahamowanie procesu degradacji obiektów zabytkowych Miasta.	✓ Liczba przeprowadzonych działań, których zmierzającym do ochrony zabytków i przestrzeni kulturowej (szt.)
ii) Wprowadzenie ze stanu kryzysowego obiektów zdegradowanych tj. historycznego ośrodka staromiejskiego wraz z obszarem zamku, a także zespołem Kościoła Pokoju z większą częścią strefy buforowej.	✓ Liczba zrewaloryzowanych obiektów zabytkowych (szt.)
ij) Integracja społeczna mieszkańców	✓ Liczba przeprowadzonych prac konserwatorskich i robót budowlanych przy zabytkach (szt.)
kk) Wykreowanie wśród mieszkańców poczucia wspólnej tożsamości lokalnej	✓ Wysokość udzielonych przez Miasto dotacji na prace konserwatorskie (zł)
	✓ Liczba osób odwiedzających Kościół Pokoju
	✓ Liczba osób odwiedzających Muzeum Regionalne
	✓ Ilość przeprowadzonych wydarzeń i lekcji muzealnych

**CEL STRATEGICZNY I
 ATRAKCYJNA, CZYSTA I UPORZĄDKOWANA PRZESTRZEŃ MIEJSKA PODKREŚLAJĄCA WALORY TURYSTYCZNE I KULTUROWE MIASTA.**

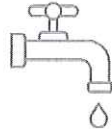

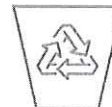
**CEL OPERACYJNY
 1.4.**

INTENSYFIKACJA DZIAŁAŃ NA RZECZ PROMOCJI MIASTA.

KIERUNKI DZIAŁAŃ	
1.4.1.	Podjęcie działań zmierzających do promocji Miasta w skali lokalnej oraz globalnej poprzez wykorzystanie szerokiej gamy narzędzi promocyjnych, w tym: lokalnych, regionalnych oraz krajowych mediów (TV, prasa, radio), spotów reklamowych, filmów promocyjnych, social mediów itp.
1.4.2.	Wzmocnienie działań związanych z edukacją i promocją dziedzictwa kulturowego Jawora, a także inicjowanie i wspieranie projektów związanych z szeroko rozumianym upowszechnieniem wiedzy o dziedzictwie kulturowym Miasta.
1.4.3.	Podtrzymanie istniejących tradycji Miasta dotyczących produktów oraz wydarzeń i świąt lokalnych.
1.4.4.	Wsparcie działań zmierzających do kreowania i budowy nowych produktów i marek lokalnych, ze szczególnym uwzględnieniem działań promocyjnych i marketingowych.
1.4.5.	Podjęcie działań służących rozwojowi marketingu terytorialnego, opartego na aktywnym dziedzictwie historyczno-kulturowym.

OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
II) Wzmocnienie pozycji oraz znaczenia Jawora jako silnego ośrodka turystycznego w regionie (mm) Dotarcie z informacją dotyczącą oferty turystycznej Miasta do szerokiego grona odbiorców w kraju i za granicą	✓ Liczba opracowanych i wdrożonych działań promocyjnych Miasta, w tym: reklam, spotów, filmów promocyjnych, ogłoszeń radiowych, ogłoszeń prasowych, publikacji, ulotek itp. (szt.)
nn) Wzmocnienie potencjału lokalnego Miasta	✓ Liczba odbiorców działań marketingowych (os.)
oo) Wzrost świadomości i wiedzy mieszkańców Jawora na temat otaczającej ich przestrzeni kulturowej	✓ Liczba przeprowadzonych spotkań, wydarzeń, eventów itp., których celem będzie edukacja i promocja dziedzictwa kulturowego Jawora (szt.)
pp) Napływ turystów zainteresowanych wzięciem udziału w lokalnych świętach oraz poznaaniem lokalnych produktów Miasta	✓ Liczba produktów lokalnych (szt.)
qq) Wykreowanie marki Miasta	✓ Liczba odbytych świąt i wydarzeń o szczególnym znaczeniu dla Miasta (szt.)
rr) Przygotowanie narzędzi marketingowych nastawionych na promocję Miasta	

CEL STRATEGICZNY II: Rozwinięta, zmodernizowana i przyjazna środowisku infrastruktura techniczna, prowadząca do wzrostu konkurencyjności miasta.

	2.1.	Rozwój i modernizacja istniejącej infrastruktury technicznej.
	2.2.	Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości poprzez tworzenie sprzyjającego środowiska organizacyjno-prawnego.
	2.3.	Rozwój techniczny oraz wsparcie działań z zakresu ekologii i odnawialnych źródeł energii
	2.4.	Kompleksowe i skuteczne zarządzanie gospodarką odpadami.

Na rozwój gospodarczy Miasta bezpośredni wpływ ma stan **techniczny oraz stopień rozbudowania** infrastruktury technicznej. Wysokie wskaźniki zwodociągowania, skanalizowania i zgazyfikowania miasta Jawora wymagają kompleksowych i zintegrowanych działań, zakładających nie tylko modernizację istniejącej infrastruktury technicznej, ale jej rozbudowę i ciągłe ulepszanie.

Rozwinięta, zmodernizowana i – co istotne – **przyjazna środowisku** infrastruktura techniczna, wspomaga rozwój gospodarczy Miasta oraz wzrost jego konkurencyjności w regionie. Mocny fundament techniczny, stanowić będzie bazę dla dalszego **rozwoju gospodarczego** w postaci wsparcia rozwoju przedsiębiorczości poprzez tworzenie sprzyjającego środowiska organizacyjno-prawnego, zakładającego m.in. **budowanie spójnego systemu** ulg (w tym ulg podatkowych, odroczeń i umorzeń itp.) dla nowych i rozwijających się przedsiębiorstw.

Obecne zmiany zachodzące w **środowisku naturalnym** oraz obowiązki wynikające z jego ochrony determinują skupienie aktywności na zagadnieniach dotyczących nie tylko rozwoju technicznego odnawialnych źródeł energii, ale udzielania wsparcia również tym przedsięwzięciom technicznym, które podejmują kwestie związane z szeroko rozumianą **ekologią i popularyzacją OZE**. Dlatego jednym z kierunków działań miasta Jawora stanie się promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania **edukacji ekologicznej** wśród różnych grup społecznych (uczniów, przedsiębiorców, grup zawodowych itp.).

Aby jakość życia mieszkańców odpowiadała współczesnym potrzebom i standardom, władze samorządowe dokonają wdrożenia **kompleksowego i skutecznego** modelu zarządzania gospodarką odpadami, w którym kluczowe znaczenie będzie miało zapewnienie wszystkim mieszkańcom Miasta edukacji w zakresie **gospodarki odpadami**, w tym segregacji odpadów oraz budowa **boksów** na śmieci poprawiających estetykę otoczenia.

Powyższe cele operacyjne stanowić będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli.

CEL STRATEGICZNY II

ROZWIĘTA, ZMODERNIZOWANA I PRZYJAZNA ŚRODOWISKU INFRASTRUKTURA TECHNICZNA,
PROWADZĄCA DO WZROSTU KONKURENCYJNOŚCI MIASTA.

CEL OPERACYJNY
2.1.

KIERUNKI DZIAŁAŃ

- 2.1.1. Budowa, przebudowa oraz rozbudowa gminnej infrastruktury drogowej, ze szczególnym uwzględnieniem działań dotyczących poprawy organizacji ruchu drogowego, w tym budowy skrzyżowań bezkolizyjnych.
- 2.1.2. Współpraca z zarządcami dróg powiatowych i wojewódzkich w celu wzmocnienia rozwoju infrastrukturalnego Miasta.
- 2.1.3. Budowa oraz modernizacja istniejącej infrastruktury zapewniającej bezpieczeństwo ruchu pieszego i rowerowego, w tym: przejścia dla pieszych, sygnalizacje świetlne, oświetlenia, informacje ostrzegawcze itp.
- 2.1.4. Zapewnienie pieszym bezpiecznej i wygodnej komunikacji poprzez budowę oraz remonty istniejących chodników, ścieżek oraz dróg spacerowych.
- 2.1.5. Modernizacja Ujęcia i Stacji Uzdatniania Wody Park Miejski w Jaworze.
- 2.1.6. Budowa nowych odcinków tranzytowych i rozdzielczych w istniejącym układzie przewodów wodociągowych Miasta.
- 2.1.7. Poprawa jakości oraz komfortu życia mieszkańców poprzez modernizację istniejącej sieci wodno-kanalizacyjnej.
- 2.1.8. Wdrożenie działań związanych z racjonalnym i odpowiedzialnym gospodarowaniem wodą deszczową w Mieście.
- 2.1.9. Rozbudowa sieci radiowych WIFI HotSpot połączona z powstaniem publicznych punktów darmowego Internetu w Mieście.
- 2.1.10. Utworzenie na terenie Miasta publicznych stacji ładowania USB.

ROZWÓJ
I MODERNIZACJA
ISTNIEJĄCEJ
INFRASTRUKTURY
TECHNICZNEJ.

OCZEKIWANE REZULTATY
PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

WSKAZNIKI
OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ

ss) Poprawa stanu dróg, a co za tym idzie komfortu jazdy na terenie Miasta	✓	Długość wyremontowanych i rozbudowanych dróg (km)
tt) Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego i pieszego	✓	Liczba nowych elementów infrastruktury drogowej i rowerowej zapewniającej bezpieczeństwo ruchu (przejścia dla pieszych, sygnalizacje świetlne, oświetlenia, informacje ostrzegawcze) (szt.)
uu) Wzrost atrakcyjności Miasta pod względem warunków dla uprawiania turystyki pieszej	✓	Długość wyremontowanych i nowopowstałych chodników, ścieżek i dróg spacerowych (km)
vv) Zwiększenie wydajności sieci wodno-kanalizacyjnej	✓	Liczba przeprowadzonych działań modernizacyjnych sieci wodno-kanalizacyjnej (szt.)
ww) Eliminacja występowania awarii i przernw w dostawie wody	✓	Liczba akcji przeprowadzonych w celu uregulowania gospodarki wody deszczowej (szt.)
xx) Regulacja gospodarki wodnej oraz zminimalizowanie kosztów związanych z rozprawdaniem deszczówki	✓	Liczba aktywności gospodarki wody deszczowej (szt.)
yy) Włączenie cyfrowe mieszkańców Miasta	✓	Liczba użytkowników sieci radiowych WIFI HotSpot (os.)

CEL STRATEGICZNY II

ROZWIŃIĘTA, ZMODERNIZOWANA I PRZYJAZNA ŚRODOWISKU INFRASTRUKTURA TECHNICZNA, PROWADZĄCA DO WZROSTU KONKURENCYJNOŚCI MIASTA.

CEL OPERACYJNY 2.2.	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAZNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ	
WSPARCIE ROZWOJU PRZEDSIĘBIOR- CZOŚCI POPRZEZ TWORZENIE SPRZYJAJĄCEGO ŚRODOWISKA ORGANIZACYJ- NNO-PRAWNEGO	2.2.1. Budowanie spójnego systemu ulg (w tym ulg podatkowych, odroczeń i umorzeń itp.) dla nowych i rozwijających się przedsiębiorstw, w celu zachęty do zakładania oraz kontynuowania rozwoju aktywności gospodarczej.	zz) Rozwoj przedsiębiorczości oraz zacieśnienie współpracy między lokalnymi podmiotami gospodarczymi	✓ Liczba wydanych decyzji postanawiających o przyznaniu ulgi finansowej (szt.)	
	2.2.2. Współpraca z zarządem powiatowym oraz lokalnymi podmiotami gospodarczymi w celu stworzenia oferty edukacyjnej (tzw. klas patronackich), dostosowanej do specyfiki i popytu lokalnego rynku pracy oraz gwarantującej absolwentom zatrudnienie po ukończeniu nauce.	aaa) Podniesienie konkurencyjności Miasta w regionie pod względem potencjału i spójności gospodarczej	✓ Liczba absolwentów poszczególnych klas patronackich (os.)	✓ Liczba zrealizowanych przedsięwzięć gospodarczych realizowanych na zasadach partnerstwa lokalnych podmiotów gospodarczych (szt.)
	2.2.3. Wzmocnienie i wspieranie sieci partnerstwa lokalnego poprzez promowanie i rozwijanie wspólnych przedsięwzięć gospodarczych bazujących na idei co-workingu i sąsiedztwa.	bbb) Wzrost zatrudnienia wśród ludzi młodych powiązany ze znalezieniem miejsca pracy na terenie Miasta	✓ Liczba przedsiębiorców	✓ Liczba przeskolonych osób (os.)
	2.2.4. Opracowanie i realizacja kampanii informacyjno-edukacyjnych prezentujących przedsiębiorcom możliwości uzyskania wsparcia finansowego ze źródeł zewnętrznych i wewnętrznych w postaci dotacji, dofinansowań, grantów itp.	ccc) Aktywność lokalnych przedsiębiorców oraz zwiększenie ich doświadczenia w procesie pozyskiwania dofinansowań	✓ Liczba przygotowanych opracowań studyjno-koncepcyjnych dla nowych terenów inwestycyjnych (szt.)	✓ Liczba przygotowanych opracowań studyjno-koncepcyjnych dla nowych terenów inwestycyjnych (szt.)
	2.2.5. Wspieranie i organizacja działań służących wyszkoleniu i przygotowaniu mieszkańców Miasta do założenia własnej działalności gospodarczej.	ddd) Przeobrażenie się Miasta w obszar dogodny i atrakcyjny pod kątem lokalizacji inwestycji	✓ Liczba przedsiębiorców	✓ Liczba przygotowanych opracowań studyjno-koncepcyjnych dla nowych terenów inwestycyjnych (szt.)
	2.2.6. Infrastrukturalne i prawne przygotowanie terenów inwestycyjnych pod potrzeby zewnętrznych inwestorów.			
	2.2.7. Wzmocnienie działań dla wytyczenia potencjalnych terenów inwestycyjnych oraz stałe rozwijanie istniejących już terenów inwestycyjnych i aktywności gospodarczej.			

CEL STRATEGICZNY II

**ROZWIĘTA, ZMODERNIZOWANA I PRZYJAZNA ŚRODOWISKU INFRASTRUKTURA TECHNICZNA,
PROWADZĄCA DO WZROSTU KONKURENCYJNOŚCI MIASTA.**

**CEL OPERACYJNY
2.3.**

**ROZWÓJ
TECHNICZNY
ORAZ WPARCIE
DZIAŁAŃ
Z ZAKRESU
OCHRONY
ŚRODOWISKA,
EKOLOGII I
ODNAWIALNYCH
ŹRÓDEŁ ENERGII.**

KIERUNKI DZIAŁAŃ

- 2.3.1. Ochrona środowiska poprzez instalację solarnych lamp ulicznych wykorzystujących pierwotne źródło światła.
- 2.3.2. Opracowanie i egzekwowanie przestrzegania instrukcji PV stworzonych dla obiektów użyteczności publicznej i budownictwa wielorodzinnego uwzględniającej indywidualne warunki budynków.
- 2.3.3. Stworzenie dogodnych warunków prawno-organizacyjnych dla rozwoju odnawialnych źródeł energii.
- 2.3.4. Promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania edukacji ekologicznej, w tym działania i wykorzystania odnawialnych źródeł energii wśród różnych grup społecznych (uczniów, przedsiębiorców, grup zawodowych itp.)
- 2.3.5. Wspieranie osób fizycznych i wspólnot mieszkaniowych w inwestowaniu w odnawialne źródła energii.
- 2.3.6. Ograniczenie emisji substancji, które mają negatywny wpływ na zdrowie ludzi oraz na środowisko naturalne poprzez dofinansowanie przez miasto działań na rzecz wymiany źródeł ciepła.
- 2.3.7. Rozwiązanie problemu wyczerpujących się miejsca pochówków na cmentarzach, poprzez budowę kolumbarium zapewniającego godne miejsce spoczynku z jednoczesnym zachowaniem zasobów przestrzennych Miasta.
- 2.3.8. Realizacja oraz wsparcie działań mających na celu edukację proekologiczną, ze szczególnym uwzględnieniem nauki oszczędzania wody.

OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

- eee) Ochrona środowiska naturalnego
- fff) Dostosowywanie Miasta do zachodzących na świecie zmian klimatu
- ggg) Racjonalne i zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi Miasta, zakładające dbałość o przyszłe pokolenia
- hhh) Redukcja niskiej emisji
- iii) Wykształcenie w mieszkańcach Miasta świadomych postaw proekologicznych
- jjj) Zwiększenie liczby budynków wykorzystujących energię odnawialną
- kkk) Obniżenie poziomu przeciętnego zużycia wody
- lll) Poprawa jakości powietrza w Mieście

WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ

- ✓ Liczba zamontowanych solarnych lamp ulicznych (szt.)
- ✓ Liczba nowo zamontowanych instalacji wykorzystujących energię odnawialną w budynkach użyteczności publicznej i budynkach wspólnot mieszkaniowych (szt.)
- ✓ Ilość energii pozyskanej z OZE (kWh)
- ✓ Wysokość dofinansowań udzielonych na wymianę źródeł ciepła (zł)
- ✓ Liczba wybudowanych kolumbarium (szt.)
- ✓ Liczba przeprowadzonych proekologicznych kampanii edukacyjnych (szt.)

CEL STRATEGICZNY II

ROZWIĘTA, ZMODERNIZOWANA I PRZYJAZNA ŚRODOWISKU INFRASTRUKTURA TECHNICZNA, PROWADZĄCA DO WZROSTU KONKURENCYJNOŚCI MIASTA.

CEL OPERACYJNY 2.4.

KIERUNKI DZIAŁAŃ

2.4.1.	Zapewnienie wszystkim mieszkańcom Miasta edukacji w zakresie gospodarki odpadami, w tym segregacji odpadów.
2.4.2.	Ustalanie stawek za odbiór odpadów komunalnych z jednoczesnym dostosowaniem organizacji systemu gospodarowania odpadami do faktycznie ponoszonych przez miasto kosztów.
2.4.3.	Promocja i ciągłe optymalizowanie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.
2.4.4.	Prowadzenie bieżącej ewidencji wielkości wytwarzanych i odzyskiwanych poszczególnych frakcji odpadów.
2.4.5.	Utrzymanie funkcjonowania Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK).
2.4.6.	Budowa poprawiająca estetykę otoczenia i dobrze komponujących się z architekturą miejską boksów na śmieci.
2.4.7.	Zagospodarowanie odpadów oraz produkcja energii cieplnej i elektrycznej, poprzez wsparcie dla działań zakładających pozyskiwanie energii z odpadów komunalnych i rolniczych.

KOMPLEKSOWE I SKUTECZNE ZARZĄDZANIE GOSPODARKĄ ODPADAMI.

OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
mmm) Zwiększenie czyistości, schludności i uporządkowania przestrzeni miejskiej	✓ Liczba kampanii edukacyjnych dot. gospodarki odpadami przeprowadzonych w Mieście (szt.)
nnn) Zmiana postaw mieszkańców na proekologiczną, nastawioną na dbałość o czystość wspólnych przestrzeni	✓ Liczba analiz i inwentaryzacji przeprowadzonych celem dostosowania stawek za odbiór odpadów komunalnych do faktycznie ponoszonych przez Miasto kosztów (szt.)
ooo) Redukcja masy odpadów wyprodukowanych przez jednego mieszkańca	✓ Wielkość selektywnie zebranych odpadów komunalnych (kg)
ppp) Wzrost udziału odpadów segregowanych w ogólnej ilości odpadów	✓ Wielkość wytwarzanych i wytworzonych i odzyskiwanych poszczególnych frakcji odpadów (kg)
qqq) Ograniczenie zjawiska „podrzucania śmieci”	✓ Wielkość odpadów dostarczanych do PSZOK-u (kg)
rrr) Zatrzymanie niekontrolowanego rozprzestrzeniania się śmieci (np. poprzez silny wiatr)	✓ Liczba wybudowanych boksów na śmieci
sss) Wzrost popularności alternatywnych źródeł energii	✓ Liczba instalacji pozyskujących energię z odpadów komunalnych i rolniczych (szt.)
ttt) Poprawa efektywności energetycznej Miasta	

CEL STRATEGICZNY III: Spójna i zintegrowana przestrzeń społeczna, oferująca szeroką dostępność usług publicznych, pobudzających aktywność i zaangażowanie mieszkańców.

	3.1.	Zwiększenie dostępności świadczonych usług społecznych.
	3.2.	Upowszechnienie działań rekreacyjno-sportowych i kulturalnych służących integracji pokoleniowej i poprawie kondycji psycho-fizycznej mieszkańców Miasta.
	3.3.	Upowszechnienie i zapewnianie wielowymiarowej profilaktyki zdrowotnej.
	3.4.	Rozwój istniejącej infrastruktury mieszkaniowej, komunalnej i socjalnej.

Jednym z czynników mających wpływ na jakość życia mieszkańców jest stopień zaawansowania oferty **usług publicznych**, dzięki którym mieszkańcy mogą poczuć się **bezpiecznie** i pewnie w otaczającej ich przestrzeni społecznej. Kształt oraz kierunek rozwoju takich usług powinien być dostosowany do potrzeb i skłonności mieszkańców, z jednoczesnym uwzględnieniem **panujących zjawisk**, występujących kryzysów, a także trendów i **postaw społecznych**. W mieście Jawor zdiagnozowany został postępujący proces starzenia się społeczeństwa, który podobnie jak w całym kraju, wymusza na władzach samorządowych podejmowanie działań zmierzających do redukcji jego skutków, poprzez opracowanie kompleksowej i bogatej **oferty społecznej skierowanej do seniorów**. Zwiększanie się liczby ludności w wieku poprodukcyjnym skutkować będzie również wsparciem dla działań służących **integracji międzypokoleniowej**, która zakładać będzie wzajemnie przenikanie się nie tylko aktywności osób w różnym wieku, ale również ich wartości, przekonań i postaw. W tym celu miasto Jawor zamierza dołożyć wszelkich starań by upowszechnić działania **wspomagające** taką **integrację** wykorzystując ku temu wydarzenia, projekty i przedsięwzięcia rekreacyjno-sportowe i kulturalne. **Zaangażowanie mieszkańców** w ich udział wpłynie dodatkowo na poprawę ogólnej kondycji psycho-fizycznej lokalnej społeczności. By zapewnić trwałość i sprawność funkcjonowania **zintegrowanej przestrzeni społecznej**, działaniem strategicznym objęte zostaną grupy społeczne zagrożone **wykluczeniem**, w tym szczególnie: **osoby niepełnosprawne, osoby długotrwale bezrobotne, a także osoby uzależnione, współuzależnione i zagrożone uzależnieniem**. Włączeniu społecznemu sprzyjać będzie rozbudowana i dostosowana do indywidualnych potrzeb infrastruktura społeczna. Podstawą efektywnego funkcjonowania jednostki na każdej płaszczyźnie jest zdrowie – dlatego miasto dążyć będzie do **upowszechnienia** i zapewnienia wielowymiarowej **profilaktyki zdrowotnej**, zakładającej zagwarantowanie mieszkańcom Jawora dostępu do wysokiej jakości usług podstawowej opieki zdrowotnej oraz poradnictwa specjalistycznego. Aby zagwarantować **zaspokojenie** potrzeb mieszkaniowych wszystkim potrzebującym podjęte zostaną działania zmierzające do rozwoju **istniejącej infrastruktury mieszkaniowej**, komunalnej i socjalnej. Szczególna uwaga skupiona zostanie na podniesieniu standardów komunalnych zasobów mieszkaniowych, by zapewnić ich mieszkańcom godne i **przyjazne warunki bytowe**.

CEL STRATEGICZNY III

SPÓJNA I ZINTEGROWANA PRZESTRZEŃ SPOŁECZNA, OFERUJĄCA SZEROKĄ DOSTĘPNOŚĆ USŁUG PUBLICZNYCH, POBUDZAJĄCYCH AKTYWNOŚĆ I ZAANGAŻOWANIE MIESZKAŃCÓW.

**CEL OPERACYJNY
3.1.**

KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
3.1.1. Zwiększenie jakości oraz dostępności mieszkańców Jawora do usług opiekuńczych świadczonych nad dziećmi do lat 3, poprzez stworzenie nowych miejsc opieki w żłobkach i klubach malucha.	uuu) Zwiększenie aktywności zawodowej rodziców dzięki możliwości skorzystania z opieki nad dzieckiem do lat 3. vvv) Aktywne przeciwdziałanie skutkom starzenia się społeczeństwa	✓ Liczba utworzonych żłobków i klubów malucha (szt.) ✓ Liczba miejsc w nowopowstałych żłobkach i klubach malucha (szt.)
3.1.2. Prowadzenie i zapewnienie miejsc dla seniorów w Domu Pomocy Społecznej.	www) Zapewnienie godnej i zaawansowanej opieki dla osób starszych i niepełnosprawnych	✓ Liczba miejsc w Domu Pomocy Społecznej (szt.) ✓ Liczba nowo utworzonych miejsc w Dziennym Domie Pobytu Senior Wi-gor (szt.)
3.1.3. Poprawa dostępności i jakości oferty pomocy dla osób starszych poprzez zwiększenie miejsc w Dziennym Domie Pobytu Senior Wi-gor.	xxx) Zadowolenie społeczne wynikające z poczucia troski i dbałości Miasta o potrzebujących w każdej grupie społecznej	✓ Liczba godzin świadczonych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania (h) ✓ Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych (szt.)
3.1.4. Podniesienie standardu usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania poprzez zwiększenie godzin ich świadczenia.	yyy) Podniesienie jakości procesu edukacji zzz) Wzrost poczucia psychicznego bezpieczeństwa wśród dzieci i młodzieży	✓ Liczba nowych elementów wyposażenia bazy dydaktycznej w placówkach oświatowych (szt.)
3.1.5. Zwiększenie dostępności usług medycznych, poprzez kontynuację współpracy podejmowanej przez miasto z innymi podmiotami, w zakresie realizacji programów profilaktycznych.	aaaa) Poprawa zdrowia fizycznego i psychicznego wśród mieszkańców Jawora	✓ Liczba nowych elementów wyposażenia bazy dydaktycznej w placówkach oświatowych (szt.)
3.1.6. Podniesienie jakości nauczania oraz zwiększenie kreatywności uczniów poprzez rozwój bazy dydaktycznej (w tym bazy sportowej i kulturalnej) placówek oświatowych.		

**ZWIĘKSZENIE
DOSTĘPNOŚCI
ŚWIADCZONYCH
USŁUG
SPOŁECZNYCH.**

CEL STRATEGICZNY III
SPÓJNA I ZINTEGROWANA PRZESTRZEŃ SPOŁECZNA, OFERUJĄCA SZEROKĄ DOSTĘPNOŚĆ USŁUG PUBLICZNYCH, POBUDZAJĄCYCH AKTYWNOŚĆ I ZAANGAŻOWANIE MIESZKAŃCÓW.

CEL OPERACYJNY
3.2.

UPOWSZECZNIENIE DZIAŁAŃ REKREACYJNO-SPORTOWYCH I KULTURALNYCH SŁUŻĄCYCH INTEGRACJI I POPRAWIE KONDYCJI PSYCHO-FIZYCZNEJ MIESZKAŃCÓW MIASTA.

KIERUNKI DZIAŁAŃ

- 3.2.1. Zwiększenie i wzbogacenie oferty rekreacyjno-sportowej i kulturalnej o przedsięwzięcia dostosowane do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, integrujące jednocześnie różne grupy społeczności lokalnej.
- 3.2.2. Dostosowywanie obiektów oraz urządzeń sportowo-rekreacyjnych do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.
- 3.2.3. Zwiększenie aktywności instytucji sportu i kultury w procesie pozyskiwania środków zewnętrznych na działania rozwojowe.
- 3.2.4. Integracja pokoleniowa i poprawa kondycji psycho-fizycznej mieszkańców Jawora poprzez modernizację Ośrodka Wypoczynkowego „Jawornik”.
- 3.2.5. Głęboka termomodernizacja krytej pływalni „Słowianka” wpływająca na poprawę dostępu do infrastruktury społecznej oraz zwiększenie efektywności energetycznej budynku użyteczności publicznej.
- 3.2.6. Zwiększenie aktywności sportowej jako czynnika stymulującego rozwój społeczny i gospodarczy Jawora oraz instytucji sportowych poprzez modernizację Stadionu Przyrzecze.

OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
bbbb) Zapewnienie udziału w życiu społecznym i kulturalnym jak największej liczbie osób	✓ Liczba wydarzeń sportowych dostosowanych do udziału osób starszych i niepełnosprawnych (szt.)
cccc) Wizerunek Jawora jako Miasta dostępnego i otwartego dla różnych grup społecznych	✓ Liczba uczestników będącymi osobami starszymi lub niepełnosprawnymi uczestniczącymi w wydarzeniach sportowych (os.)
ddddd) Aktywność fizyczna podejmowana przez osoby zagrożone wykluczeniem społecznym	✓ Wielkość pozyskanych środków zewnętrznych na działania rozwojowe (zł)
eeee) Zwiększenie oferty sportowej Miasta	✓ Liczba wykonanych termomodernizacji krytej pływalni „Słowianka” (szt.)
ffff) Poprawa bezpieczeństwa osób korzystających z terenów i obiektów sportowych	✓ Liczba modernizacji Stadionu Przyrzecze (szt.)
gggg) Wzrost atrakcyjności Miasta jako ośrodka sportowego z dobrej rozwiniętą infrastrukturą sportową	✓

CEL STRATEGICZNY III

SPÓJNA I ZINTEGROWANA PRZESTRZEŃ SPOŁECZNA, OFERUJĄCA SZEROKĄ DOSTĘPNOŚĆ USŁUG PUBLICZNYCH, POBUDZAJĄCYCH AKTYWNOŚĆ I ZAANGAŻOWANIE MIESZKAŃCÓW.

CEL OPERACYJNY
3.3.

UPOWSZECHNIENIE I ZAPEWNIENIE WIELOWYMIAROWEJ PROFILAKTYKI ZDROWOTNEJ

CEL OPERACYJNY 3.3.	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
3.3.1.	Zagwarantowanie mieszkańcom Jawora dostępu do wysokiej jakości usług podstawowej opieki zdrowotnej oraz poradnictwa specjalistycznego, w oparciu o działalność profilaktyczną (w tym działalność szczepienną, diagnostyczną i informacyjno-edukacyjną).	hhhh) Poprawa zdrowia mieszkańców Miasta iiii) Aktywne zapobieganie i przeciwdziałanie uzależnieniom wśród mieszkańców jjjj) Włączenie społeczne osób wykluczonych kkkk) Spadek poziomu bezrobocia	✓ Liczba przeprowadzonych akcji profilaktycznych (szt.) ✓ Liczba punktów terapeutycznych, profilaktycznych oraz medycznych skierowanych do osób uzależnionych, współuzależnionych i zagrożonych uzależnieniem (szt.)
3.3.2.	Wsparcie osób uzależnionych, współuzależnionych i zagrożonych uzależnieniem poprzez zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, a także profilaktycznej i medycznej.	llll) Wzrost przedsiębiorczości wśród mieszkańców mmmm) Kreowanie wśród dzieci i młodzieży postaw prozdrowotnych nastawionych na profilaktykę i dbanie o kondycję fizyczną	✓ Liczba projektów społecznych zakładających wsparcie osób niepełnosprawnych (szt.)
3.3.3.	Stworzenie oraz wdrożenie zintegrowanego systemu wsparcia osób niepełnosprawnych, zakładającego ich integrację społeczną, wsparcie materialne oraz zwiększenie samodzielności funkcjonowania w sprawach codziennych.	nnnn) Wsparcie psychologiczne dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych, gwarantujące pomoc oraz ułatwiające zmierzenie się z problemami	✓ Liczba przeprowadzonych szkoleń, warsztatów, sesji itp. mających na celu pomoc osobom bezrobotnym w znalezieniu pracy (szt.)
3.3.4.	Pomoc osobom długotrwale bezrobotnym poprzez działania ułatwiające nabywanie nowych umiejętności, pobudzanie kreatywności oraz pobudzanie motywacji do rozpoczęcia aktywności zawodowej.	oooo) Tworzenie otwartej, tolerancyjnej i dostępnej przestrzeni społecznej	✓ Liczba gabinetów opieki medycznej i stomatologicznej w placówkach oświatowych
3.3.5.	Rozwój profilaktyki szkolnej i przedszkolnej poprzez wdrożenie opieki medycznej i stomatologicznej w placówkach oświatowych, uwzględniający dostosowanie istniejących gabinetów do współczesnych potrzeb dzieci i młodzieży.	pppp) Budowanie rzetelnego, trwałego i wydajnego systemu opieki społecznej	✓ Liczba osób korzystających z działalności psychologiczno-pedagogicznej w placówkach oświatowych.
3.3.6.	Rozwój szkolnej oraz przedszkolnej działalności psychologiczno-pedagogicznej skierowanej do dzieci, młodzieży oraz dorosłych.	qqqq) Zacieśnianie współpracy Miasta z podmiotami zewnętrznymi	✓ Liczba osób korzystających z działalności psychologiczno-pedagogicznej w placówkach oświatowych.
3.3.7.	Rozszerzanie i doskonalenie współpracy jednostek organizacyjnych Miasta z innymi podmiotami publicznymi oraz organizacjami pozarządowymi zajmującymi się szeroko rozumianą profilaktyką i promocją zdrowia.		

**SPÓJNA I ZINTEGROWANA PRZESTRZEŃ SPOŁECZNA, OFERUJĄCA SZEROKĄ DOSTĘPNOŚĆ USŁUG PUBLICZNYCH,
POBUDZAJĄCYCH AKTYWNOŚĆ I ZAANGAŻOWANIE MIESZKAŃCÓW.**

CEL STRATEGICZNY III

**CEL OPERACYJNY
3.4.**

**ROZWÓJ
ISTNIEJĄCEJ
INFRASTRUK-
TURY MIESZ-
KANIOWEJ,
KOMUNALNEJ I
SOCJALNEJ.**

KIERUNKI DZIAŁAŃ	
3.4.1.	Podjęcie działań zmierzających do podniesienia standardów komunalnych zasobów mieszkaniowych.
3.4.2.	Spełnienie potrzeb mieszkaniowych osób niezdolnych do ich samodzielnego zaspokojenia, poprzez zwiększenie zasobu mieszkań socjalnych oraz mieszkań chronionych.
3.4.3.	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń oraz gazów cieplarnianych pochodzących z ogrzewania mieszkań komunalnych poprzez wymianę źródeł ciepła na niskoemisyjne.
3.4.4.	Rozwój w sąsiedztwie mieszkaniowych zasobów komunalnych i socjalnych tzw. małej architektury, sprzyjającej integracji społeczności lokalnej.
3.4.5.	Dbłość o stan i kondycję techniczną lokali socjalnych poprzez ich cykliczny przegląd oraz kontrolę sposobu użytkowania.

OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
rrr) Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych społeczności lokalnej	✓ Liczba przeprowadzonych remontów, wymian i modernizacji w komunalnych zasobach mieszkaniowych (szt.)
ssss) Zwiększenie poczucia jakości życia wśród potrzebujących, poprzez ich zaspokojenie fundamentalnych potrzeb społecznych	✓ Liczba oddanych do użytku nowych mieszkań socjalnych i chronionych (szt.)
ttt) Poprawa standardów mieszkaniowych	✓ Liczba dokonanych wymian źródeł ciepła na niskoemisyjne w budynkach komunalnych (szt.)
uuu) Poprawa stanu środowiska i jakości powietrza atmosferycznego	✓ Liczba nowych elementów małej infrastruktury zamontowanych w sąsiedztwie mieszkaniowych zasobów komunalnych i socjalnych (szt.)
vvv) Integracja społeczna mieszkańców	✓ Liczba nowych elementów małej infrastruktury zamontowanych w sąsiedztwie mieszkaniowych zasobów komunalnych i socjalnych (szt.)
www) Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznego osób korzystających z komunalnych i socjalnych zasobów mieszkaniowych	✓ Liczba przeprowadzonych przeglądów oraz kontroli lokali socjalnych (szt.)
xxxx) Zapewnienie trwałości i dbałości stanu technicznego lokali komunalnych	✓ Liczba przeprowadzonych przeglądów oraz kontroli lokali socjalnych (szt.)

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta Jawora oraz rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Miasto Jawor jako stolica powiatu jaworskiego, stanowi centrum administracyjno-usługowe, będąc jednocześnie ważnym ośrodkiem, w którym zaspakajane są społeczne i gospodarcze funkcje lokalne. Nie stoi to jednak na przeszkodzie, by gospodarka rolna stanowiła dominujący udział w charakterystyce Miasta. Dlatego też, na strukturę funkcjonalno-przestrzenną Miasta składają się elementy zróżnicowane pod kątem stanu i jakości zagospodarowania oraz stopnia wykorzystania przestrzeni i standardów.

Wśród podstawowych elementów struktury wymienić należy następujące tereny:

	mieszkaniowo-usługowe	położone w centrum Miasta, posiadające zabudowę historyczną oraz zabytkowy układ zabudowy
	mieszkaniowe i usługowe	położone poza centrum Miasta, odznaczające się przenikaniem obydwu funkcji oraz zróżnicowanym typem zabudowy mieszkaniowej jedno i wielorodzinnej, a także miejscowo podwyższoną niestosownością zabudowy
	mieszkaniowe	położone w różnych częściach Miasta, posiadające pojedynczą zabudowę zagrodową
	mieszkaniowe jednorodzinne	zlokalizowane w różnych częściach Miasta, występujące w zwartych zespołach
	usług komercyjnych	w różnych częściach Miasta
	usług oświaty, zdrowia i innych typów usług publicznych	w różnych częściach Miasta

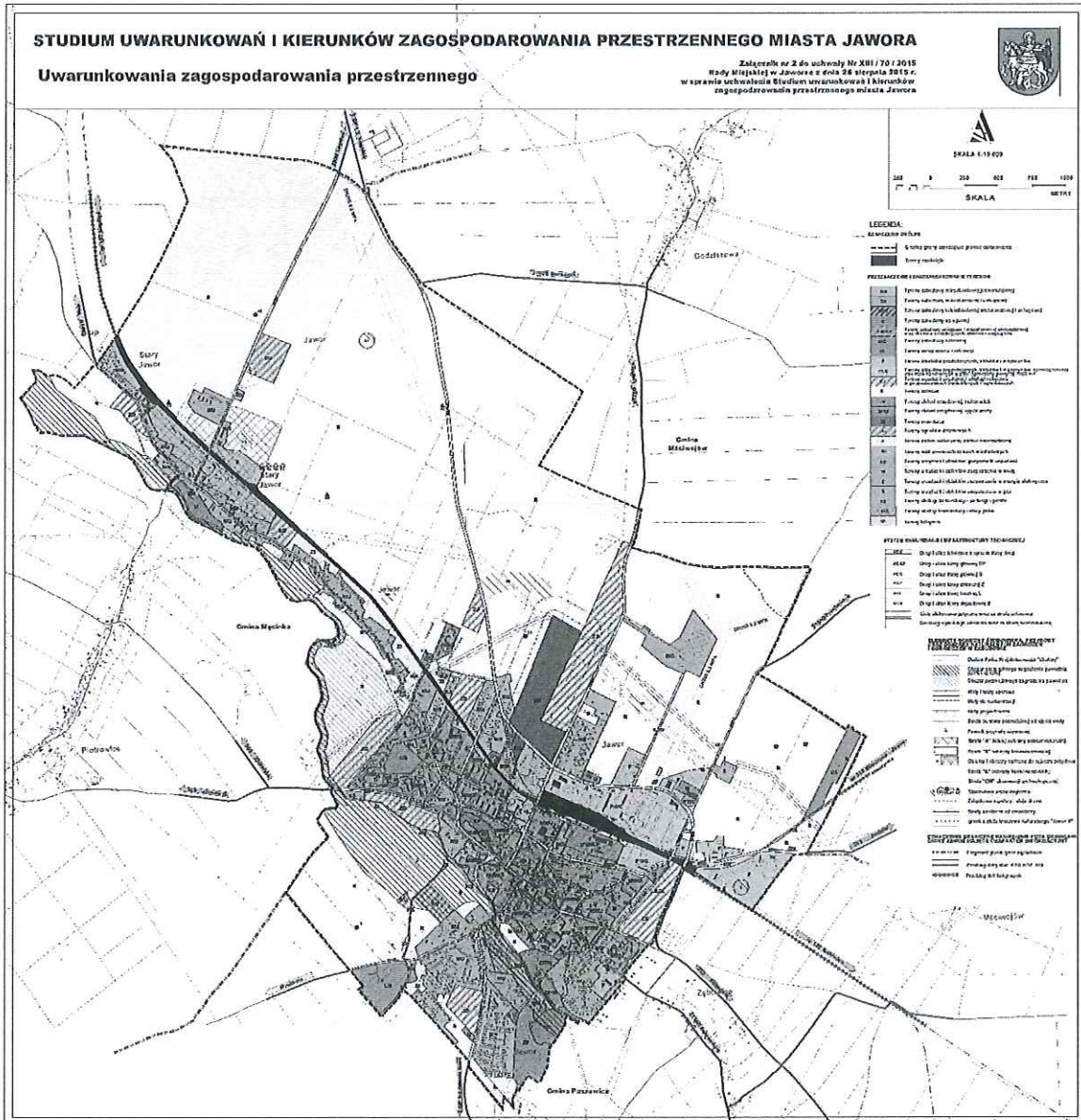
A także tereny:

- przemysłowe oraz innych form działalności gospodarczych (warsztaty, stacje paliw, itp.),
- wielkopowierzchniowych obiektów handlowych,
- ogrodów działkowych,
- zieleni urządzonej, parków, zieleni przydomowej, cmentarzy oraz ciągów zieleni przydrożnej,
- usług sportu i rekreacji,
- gospodarstw rolniczych,
- upraw polowych,
- dróg komunikacji kołowej i szlaków kolejowych oraz obiektów infrastruktury technicznej (wodo-ciągi, kanalizacja, ciepłownictwo, energetyka i gazownictwo).

Ukształtowana obecnie struktura funkcjonalno-przestrzenna Jawora wykorzystuje kompleksowo dostępne uwarunkowania terenowe, nie naruszając tym samym części, które występują w formie naturalnych barier rozwojowych, w tym w szczególności: doliny Nysy Szalonej i jej terenów zalewowych oraz ciągów infrastrukturalnych i komunikacyjnych. Podkreślić należy, że to właśnie te tereny tworzą ramy dla rozwoju układu urbanistycznego Miasta.

Pomimo braku rażących konfliktów funkcjonalno-przestrzennych w obecnej strukturze przestrzennej Jawora, należy mieć na uwadze występowanie także obszarów, na których jakość zagospodarowania przestrzennego pozostaje niska oraz fragmentów przestrzeni, które odznaczają się uciążliwym charakterem dla mieszkańców Miasta. Za tereny takie uznać należy m.in.: tereny byłej cukrowni czy obiekty przemysłowe obecnie niezagospodarowane.

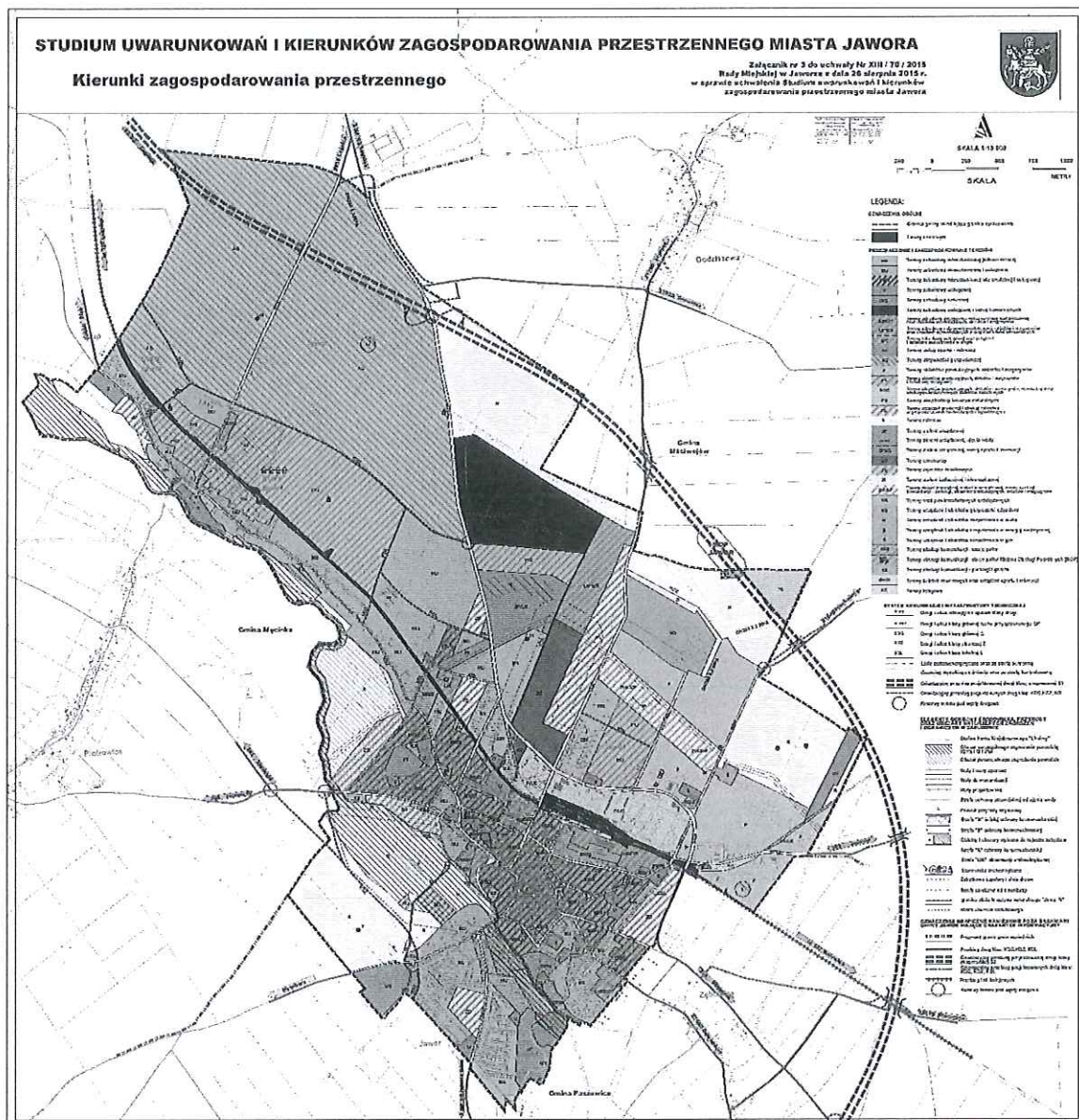
Ryc. 5. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego Miasta Jawora.

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Jawora przyjęte uchwałą nr XIII/70/2015 z dnia 26 sierpnia 2015 r. Rady Miejskiej w Jaworze w sprawie uchwalenia Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Jawora.

Podstawowym kierunkiem zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej Miasta jest nadanie terenom charakteru miejskiego. W związku z tym, planowane jest przekształcenie funkcji terenów, które aktualnie pozostają w rolniczym użytkowaniu, na cele zabudowy mieszkaniowej, usługowej oraz gospodarczej.

Ryc. 6. Kierunki zagospodarowania przestrzennego Miasta Jawora.

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Jawora przyjęte uchwałą nr XIII/70/2015 z dnia 26 sierpnia 2015 r. Rady Miejskiej w Jaworze w sprawie uchwalenia Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Jawora.

Dlatego określając kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta Jawor zakłada się:

- dopuszczenie zachowanie przeznaczenia lub sposobu użytkowania wskazanych terenów niezależnie od przeznaczenia wskazanego w Studium,
- korygowanie granic poszczególnych funkcji (w tym także przebiegu dróg) w ustaleniach MPZP, pod warunkiem zachowania ciągłości dla elementów liniowych,
- korygowanie granic poszczególnych stref w ustaleniach MPZP, pod warunkiem uzgodnienia i uzyskania opinii właściwych organów i instytucji,
- kształtowanie nowego zagospodarowania terenów i nowej zabudowy w sposób harmonijny z zabudową istniejącą w zakresie układu urbanistycznego, architektury i gabarytów zabudowy,

- wzbogacanie poszczególnych terenów obiektami i urządzeniami towarzyszącymi niezbędnymi przy funkcjonowaniu zabudowy w sposób niewprowadzający potencjalnych zagrożeń i konfliktów przestrzennych,
- stosowanie zabezpieczeń (np. w formie zieleni), których celem będzie eliminacja negatywnego oddziaływania terenów produkcyjnych, przemysłowych, usługowych, komunikacyjnych itp.
- potencjalne negatywne oddziaływanie ruchu drogowego (ze względu na emisję hałasu, zanieczyszczeń gazowych i pyłowych) przy lokalizowaniu nowej zabudowy wzdłuż dróg publicznych. W tym celu dopuszczalne jest stosowanie zabezpieczeń w postaci np. elementów osłonowo-ekranujących lub zieleni izolacyjnej ograniczających negatywne ich oddziaływanie.

Ponadto, należy wprowadzać ograniczenia w zakresie możliwości lokalizacji nowej zabudowy na terenie:

- form ochrony przyrody m.in. chronione siedliska przyrodnicze lasów łęgowych przy rzece Nysie Szalonej,
- lasów i dolesień,
- ekosystemów wodno-łąkowych,
- tarasów zalewowych i dolin rzecznych,
- ujęć wód i ich stref ochronnych,
- innych, jeżeli wynika to z przepisów odrębnych.

Rozwój społeczno-gospodarczy Miasta zakładać będzie budowanie atrakcyjności Jawora, w oparciu o bogatą i wyjątkową ofertą kulturową Miasta, związaną z uwarunkowaniami historycznymi. Ponadto, wykorzystana zostanie dogodna lokalizacja Miasta, sprzyjająca aktywizacji gospodarczej w celu stopniowej dywersyfikacji charakteru lokalnej gospodarki i sprostania trendom rynkowym ukierunkowanym na osiąganie przez ośrodki wysokiego poziomu elastyczności w zakresie produkcji przemysłowej, co umożliwi zrównoważony rozwój społeczny i gospodarczy.

Wytyczne w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Jaworze wynikają również z celów i kierunków polityki przestrzennego zagospodarowania województwa dolnośląskiego wskazanych w **Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego przyjętego Uchwałą nr XIX/482/2020 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. i opublikowanego w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 czerwca 2020 r. poz. 4036** oraz wynikających z niego ustaleń i postulatów kierowanych do Miasta, jakimi są:

CEL 1.

ZAPEWNIENIE WARUNKÓW ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO ORAZ DOSTĘPU DO USŁUG I RYNKU PRACY DZIĘKI HIERARCHICZNEJ STRUKTURZE SIECI OSADNICZEJ

W zakresie kierunku

1.1. WZMOCNIENIE POTENCJAŁU OŚRODKA WOJEWÓDZKIEGO ORAZ OŚRODKÓW REGIONALNYCH POPRZEZ INTEGRACJĘ Z ICH OBSZARAMI FUNKCJONALNYMI.

Prowadzenie współpracy w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych w celu zarządzania przestrzenią w taki sposób, aby następowała integracja oraz łączenie funkcji komplementarnych w przestrzeni w celu zmniejszenia kosztów funkcjonowania infrastruktury komunalnej i podniesienia jakości życia mieszkańców, z uwzględnieniem:

- 1) zrównoważonej mobilności, w tym zwiększenia udziału ruchu rowerowego w transporcie, m.in. poprzez:
 - a) wskazanie w studiach gmin przebiegu planowanych głównych tras rowerowych województwa dolnośląskiego o przebiegu w korytarzach określonych na rysunku Planu nr 2 System ochrony zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych zgodnie z Konceptcją sieci głównych tras rowerowych województwa dolnośląskiego,
 - b) planowanie i realizowanie wzdłuż dróg gminnych pozostałych tras rowerowych pozwalających na powiązanie jednostek osadniczych bezpośrednio z celami codziennych dojazdów do szkoły, pracy i usług lub przystanków i węzłów transportu zbiorowego, mogących stanowić jeden z etapów tych podróży (z zachowaniem odpowiednich rozwiązań zapewniających bezpieczeństwo, adekwatnych, w szczególności do natężenia ruchu na poszczególnych odcinkach tych dróg),
- 2) wspólnego planowania rozwoju zabudowy mieszkaniowej w formie kompleksowych zespołów zabudowy, z zapewnieniem w miejscu zamieszkania dostępu do podstawowych usług publicznych, infrastruktury technicznej oraz transportu zbiorowego,
- 3) potrzeb ochrony obszarów cennych przyrodniczo i ochrony krajobrazu kulturowego oraz tożsamości miejsca,
- 4) potrzeb kształtowania struktur przestrzennych umożliwiających zachowanie i funkcjonowanie terenów otwartych i zieleni w obszarach zurbanizowanych, powiązanych z miejskimi systemami zieleni,
- 5) 5) potrzeb ograniczania zagospodarowania terenów dotychczas niezurbanizowanych i zapobieganiu temu zagospodarowaniu,
- 6) potrzeb zachowania obszarów dostępnych publicznie w ramach struktury zagospodarowania przestrzeni miejskich,
- 7) kształtowania wysokiej jakości przestrzeni publicznych, w tym rewitalizacji obszarów zdegradowanych.

Określenie na terenie gminy co najmniej jednego dużego, zwartej kompleksu publicznie dostępnego terenu rekreacyjno-wypoczynkowego, zapewniającego mieszkańcom możliwość wspólnego spędzaniu czasu wolnego w otwartej przestrzeni, a przy tym sprzyjającego nawiązywaniu i pogłębianiu relacji oraz kontaktów społecznych. Zwarty kompleks publicznie dostępnych terenów rekreacyjno-wypoczynkowych musi stanowić wyodrębnioną przestrzennie jednostkę funkcjonalną lub składać się z kilku odrębnych, lecz powiązanych funkcjonalnie, jednostek funkcjonalnych o przeznaczeniu podstawowym zawierającym się w zakresie pojęcia publicznie dostępnych terenów rekreacyjno-wypoczynkowych.

Zaleca się, aby minimalna powierzchnia zwartego kompleksu publicznie dostępnego terenu rekreacyjno-wypoczynkowego wynosiła:

- a) dla gmin powyżej 10 tys. mieszkańców – 20 ha,
- b) dla gmin poniżej 10 tys. mieszkańców – 10 ha.

Określenie, dla jednostek osadniczych o wielkości powyżej 250 mieszkańców, publicznie dostępnego terenu rekreacyjno-wypoczynkowego w zasięgu pieszo dojazdu i dojazdu rowerem.

Zaleca się, aby dla jednostek osadniczych o wielkości powyżej 250 mieszkańców, określić lokalizację wydzielonego funkcjonalnie i zwartego przestrzennie, publicznie dostępnego terenu rekreacyjno-wypoczynkowego, o następujących parametrach:

- a) o powierzchni co najmniej 0,2 ha w odległości do 800 m od granic terenów zabudowy mieszkaniowej,
- b) o powierzchni co najmniej 2,0 ha w odległości do 2500 m od granic terenów zabudowy mieszkaniowej.

Ograniczenie przeznaczania pod zabudowę podlegającą ochronie przed hałasem terenów narażonych na ponadnormatywne oddziaływanie infrastruktury transportowej.

Zaleca się, aby poza terenami miast pod zabudowę podlegającą ochronie przed hałasem przeznaczać tereny położone w odległościach co najmniej:

- 1) 100 m od linii kolejowych zaliczanych do sieci TEN-T,
- 2) 100 m od autostrad, dróg ekspresowych oraz głównych ruchu przyspieszonego,
- 3) 50 m od dróg głównych.

Separowanie terenów zabudowy podlegającej ochronie przed hałasem od dużych zwartych kompleksów terenów zabudowy produkcyjnej, usługowej lub produkcyjno-usługowej poprzez ustalenie minimalnych odległości między tymi terenami i kompleksami. Zaleca się, aby poza terenami miast zachowywać parametr odległości co najmniej 150 m między terenami zabudowy podlegającej ochronie przed hałasem a zwartymi kompleksami zabudowy produkcyjnej, usługowej lub produkcyjno-usługowej o powierzchni przekraczającej 10,0 ha, z wyjątkiem zabudowy przemysłu miedziowego, dla której przyjmuje się parametry określone w ustaleniach dla gmin ujętych w pkt. 1 ustaleń obowiązujących dla gmin, w zakresie zasad zagospodarowania przestrzennego LGOF.

Planowanie rozwoju struktur przestrzennych w oparciu o metodę Transit Oriented Development (TOD). Zaleca się:

- 1) lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej wraz ze związanymi z nią usługami w pierwszej kolejności na terenach położonych w odległościach do:
 - a) 800 m od stacji i przystanków kolejowych,
 - b) 400 m od przystanków autobusowych, przy czym odległość ta powinna uwzględniać zasięg oddziaływania akustycznego linii kolejowych oraz w pierwszej linii zabudowy od strony stacji i przystanków kolejowych należy sytuować zabudowę usługową,
- 2) wprowadzenie wytycznych zapewniających mieszkańcom jednostki osadniczej pieszy dostęp o zasięgu do 800 m:
 - c) a) do usług podstawowych z zakresu oświaty, handlu, gastronomii, zdrowia, sportu i rekreacji – pozwalających na zaspokojenie większości codziennych potrzeb mieszkańców jednostki,
 - d) b) lub do przystanku komunikacji zbiorowej, szczególnie komunikacji kolejowej,
- 3) wprowadzenie wytycznych pozwalających na ograniczenie zasięgu rozwoju przestrzennego jednostek osadniczych nieposiadających dostępu do stacji i przystanków kolejowych lub przystanków autobusowych lub niewyposażonych w szkołę podstawową. Przeznaczenie pod rozwój zabudowy w ww. jednostkach w pierwszej kolejności terenów niezabudowanych zlokalizowanych pomiędzy istniejącą zabudową w granicach jednostki osadniczej, a w przypadku braku takich terenów – terenów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy, lecz w odległości nie

większej niż 100 m od granic obszarów jednostki osadniczej o w pełni wykształconej, zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

Integrowanie transportu poprzez wyznaczanie w studiach gmin oraz budowę gminnych i aglomeracyjnych zintegrowanych węzłów przesiadkowych.

W przypadku opracowania koncepcji zielonej infrastruktury uwzględnienie ustaleń tej koncepcji w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w celu zagwarantowania spójnego wdrażania.

POSTULATY:

- ✓ Opracowanie, zgodnie z rekomendacjami Dolnośląskiej Polityki Rowerowej, miejskich koncepcji rozwoju tras rowerowych w granicach administracyjnych miast i uwzględnienie tych tras w studiach gmin.
- ✓ Uwzględnienie infrastruktury transportu rowerowego przy planowaniu zintegrowanego systemu transportu, obejmującego różne środki transportu i elementy infrastruktury w miejskich obszarach funkcjonalnych.

W zakresie kierunku
**1.2. ZAPOBIEGANIE PERYFERYZACJI OŚRODKÓW I OBSZARÓW
ZAGROŻONYCH MARGINALIZACJĄ**

POSTULATY:

- ✓ Uwzględnienie w dokumentach gminnych polityki rozwoju zawartej w „Strategii Rozwoju Sudety 2030”

W zakresie kierunku
**1.3. ZWIĘKSZENIE KONKURENCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ WOJEWÓDZTWA POPRZEZ
WYZNACZENIE OBSZARÓW OPTYMALNEJ LOKALIZACJI
NOWYCH INWESTYCJI.**

1. Uwzględnianie w studiach gmin obszarów optymalnej lokalizacji nowych inwestycji, wskazanych na rysunku *Planu nr 1. Osadnictwo* jako terenów lokalizacji budynków lub budowli związanych z prowadzeniem działalności mającej na celu wytwarzanie dóbr i materiałów oraz jako rekomendowanych przedsiębiorcom optymalnych lokalizacji nowych inwestycji w rozumieniu przepisów art. 7 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji.

**CEL 2.
RACJONALNY I ZRÓWNOWAŻONY SPOSÓB WYKORZYSTANIA ZASOBÓW ŚRODOWISKA
PRZYRODNICZEGO, KULTUROWEGO I KRAJOBRAZU**

W zakresie kierunku
**2.1. STWORZENIE SPÓJNEGO REGIONALNEGO SYSTEMU OCHRONY PRZYRODY,
FUNKCJONUJĄCEGO W RAMACH STRUKTUR KRAJOWYCH I EUROPEJSKICH**

1. Na obszarach otulin parków krajobrazowych działalność związana z usługami turystycznymi i sportowymi powinna zostać dostosowana skalą i intensywnością do charakteru obszaru chronionego i jego otoczenia poprzez obligatoryjne wskazanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach o warunkach zabudowy szczegółowych parametrów zabudowy dla projektowanej działalności.

W zakresie kierunku
2.2. WYKORZYSTANIE ZASOBÓW DZIEDICTWA KULTUROWEGO I KRAJOBRAZU

1. Wskazanie w studiach gmin obszarów planowanych do rozwoju turystyki i rekreacji, które należy wyznaczyć na podstawie szczegółowych analiz przyrodniczych, krajobrazowych, fizjograficznych i kulturowych przyjmując następujące zasady ich turystycznego udostępniania:
 - a) w obszarach chronionych realizacja infrastruktury turystycznej zgodnie z zasadami prawnej ochrony tworzących je zasobów,
 - b) w terenach zurbanizowanych realizacja zagospodarowania turystycznego przez uzupełnianie luk w istniejącej zabudowie, jej kontynuację, adaptację lub proturystyczną rewitalizację zdegradowanych obszarów,
 - c) w obszarach otwartych pod warunkiem zachowania walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych terenu oraz zapewnienia indywidualnych rozwiązań w zakresie infrastruktury technicznej na terenach położonych poza zasięgiem istniejących mediów.

Wskazanie w studiach gmin przebiegu regionalnych szlaków turystycznych, w tym planowanych głównych tras rowerowych województwa dolnośląskiego o przebiegu w korytarzach określonych na rysunku Planu nr 2 System ochrony zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych zgodnie z „Koncepcją sieci głównych tras rowerowych województwa dolnośląskiego” przyjętą Uchwałą nr 5425/V/18 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 29 maja 2018 roku.

Wskazanie w studiach gmin węzłów przesiadkowych komunikacji zbiorowej zintegrowanych ze szlakami turystycznymi prowadzającymi w obszarze gminy.

Wskazanie w studiach gmin przebiegu planowanych głównych tras rowerowych województwa dolnośląskiego o przebiegu w korytarzach określonych na rysunku Planu nr 2 System ochrony zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych zgodnie z Koncepcją sieci głównych tras rowerowych województwa dolnośląskiego

POSTULATY:

- ✓ Realizacja regionalnych szlaków turystycznych oraz powiązanie ich z zasobami przyrodniczymi i kulturowymi gmin z wykorzystaniem systemów lokalnych szlaków turystycznych.
- ✓ Dostosowanie rozwoju zaplecza turystyki i rekreacji do zmian klimatu poprzez:
 - realizację transportu zbiorowego w obszarach i ośrodkach o atrakcyjnych turystycznie zasobach przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych, jako standardu ich komunikacyjnej obsługi,
 - wykluczenie z realizacji infrastruktury sportów zimowych obszarów o niewystarczających zasobach wód, których eksploatacja dla wytwarzania sztucznego śniegu zagraża lokalnemu środowisku naturalnemu.
- ✓ W obszarach stykowych wyznaczonych w Planie obszarów funkcjonalnych zapewnienie ciągłości planowanych głównych tras rowerowych województwa dolnośląskiego o przebiegu w korytarzach wskazanych na rysunku Planu nr 2 System ochrony zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych zgodnie z „Koncepcją sieci głównych tras rowerowych województwa dolnośląskiego”.

W zakresie kierunku
3.3. ZAPEWNIENIE WARUNKÓW DLA ROZWOJU INFRASTRUKTURY TELEKOMUNIKACYJNEJ

1. Wspieranie rozwoju sieci teleinformatycznych na obszarach problemowych, w których nie występuje infrastruktura telekomunikacyjna umożliwiająca świadczenie usług dostępu do Internetu o wymaganej przepustowości

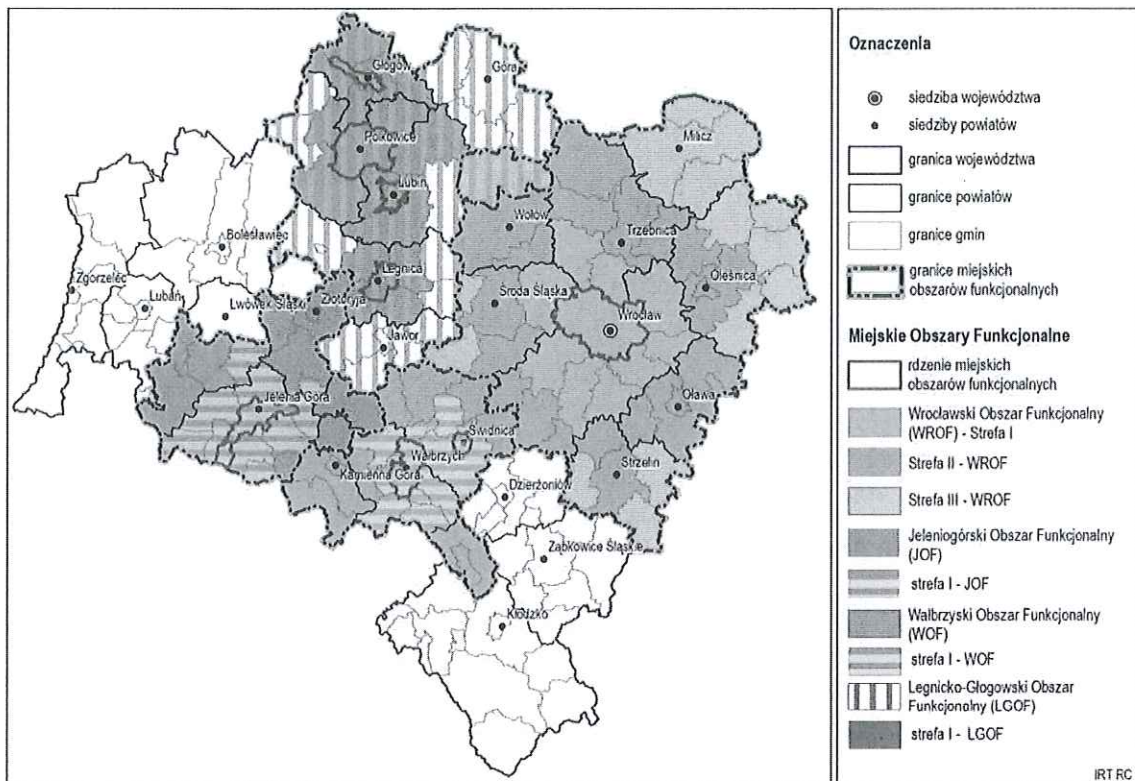
W zakresie kierunku
**4.2. INTEGRACJA DZIAŁAŃ W RAMACH GŁÓWNYCH KORYTARZY DROGOWYCH
O KLUCZOWYM I STRATEGICZNYM ZNACZENIU Z PUNKTU WIDZENIA
ROZWOJU WOJEWÓDZTWA**

1. W ramach wskazanych ciągów drogowych postuluje się o uwzględnienie rezerw terenowych z uwagi na możliwość ujednoczenia parametrów użytkowych dróg wchodzących w skład danego korytarza. Szczególnie istotnym jest zapewnienie możliwości dostosowania parametrów technicznych dróg do obowiązujących normatywów, w oparciu o realne uwarunkowania terenowe. W miarę możliwości należy ograniczać lokalizację nowych zjazdów oraz skrzyżowań z drogami dojazdowymi i lokalnymi. Obsługa przyległych terenów powinna odbywać się poprzez już istniejące zjazdy, skrzyżowania oraz nowe drogi o klasie co najmniej zbiorczej, a dotyczy to w szczególności dróg klasy technicznej G i GP. W ramach wskazanych korytarzy należy dążyć do realizacji ciągów pieszych lub pieszo-rowerowych zgodnie ze Standardami projektowymi i wykonawczymi dla infrastruktury rowerowej województwa dolnośląskiego.
 - a. Korytarz (praski) – przebieg: S3 Nowa Sól – Polkowice – Lubin – Legnica – Jawor – Bolków – Kamienna Góra – Lubawka granica państwa.
 - b. Korytarz (alternatywy S3) – przebieg: DK3 Nowa Sól – Polkowice – Lubin – Legnica – Jawor – Bolków – dalej jako DK5 Kamienna Góra – Lubawka granica państwa.
 - c. Korytarz (podsudecki) – przebieg: DW382 Świdnica – Stanowice – dalej jako DW374 Strzegom – Jawor – dalej jako DW363 Złotoryja – dalej DW364 Lwówek Śląski – Gryfów Śląski.

Zaznaczyć należy, że w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego zawarte są również rekomendacje dedykowane grupie określonej jako „wszystkie gminy” oraz jednostkom należącym do określonych obszarów funkcjonalnych. Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego, miasto Jawor należy do:

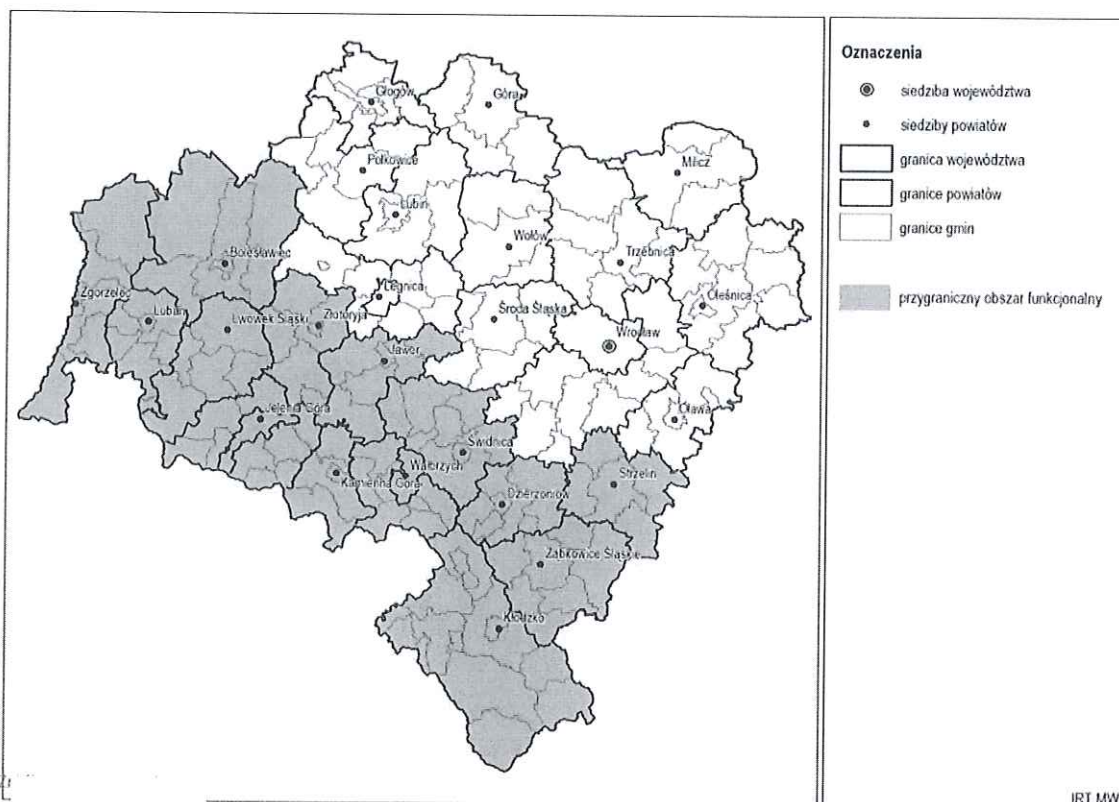
- ✓ Grupy gmin położonych w granicach Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego
- ✓ Grupy gmin położonych w granicach przygranicznego obszaru funkcjonalnego
- ✓ Grupy gmin położonych w granicach Sudeckiego Obszaru Funkcjonalnego
- ✓ Grupy gmin, przez które przebiegają linie kolejowe, jako tereny zamknięte, zastrzeżone ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa
- ✓ Grupy gmin, w których zlokalizowane są udokumentowane niezagospodarowane złoża kopalin o znaczeniu krajowym i regionalnym oraz obszary ochrony zbiorników wód podziemnych

Ryc. 7. Granice miejskich obszarów funkcjonalnych.

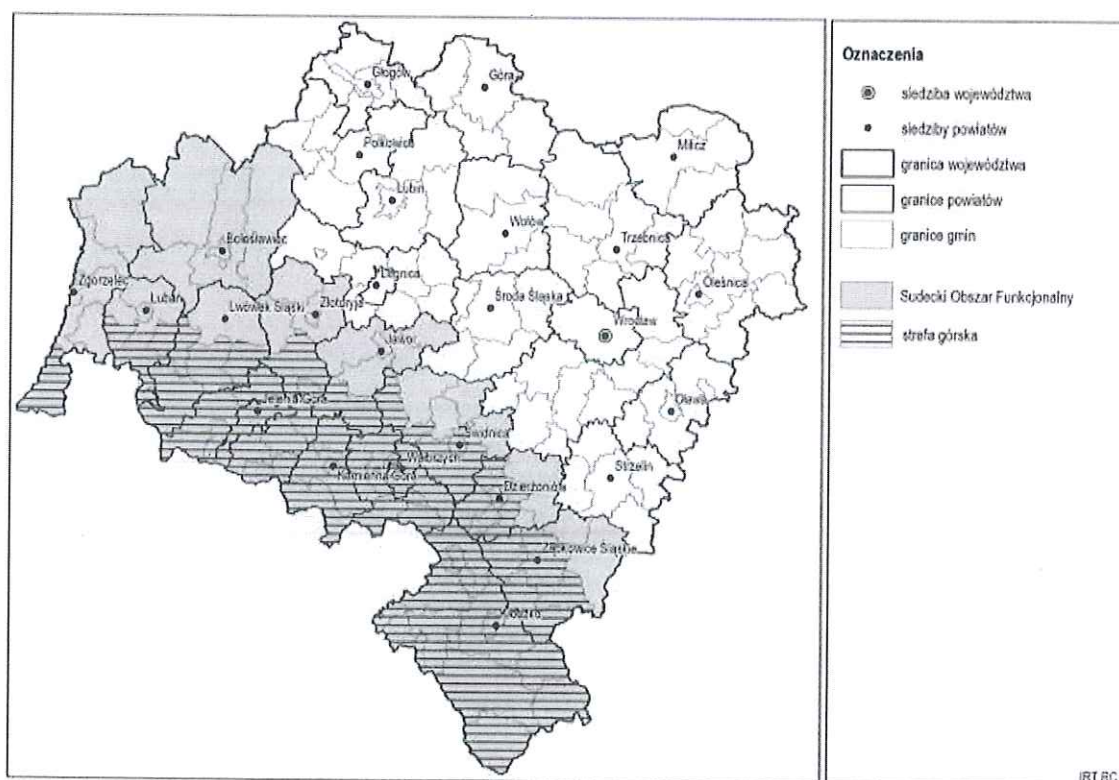
Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego.

Ryc. 8. Zasięg przygranicznego obszaru funkcjonalnego.

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego.

Ryc. 9. Zasięg Sudeckiego Obszaru Funkcjonalnego i strefy górskiej.

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego.